

Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie



BIULETYN

informacyjny



-
- Profesor Arieh Gertler doktorem honoris causa
Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie
s. 4-14
 - JM Rektor Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie
profesor Włodzimierz Sady doktorem honoris causa
Słowackiego Uniwersytetu Rolniczego w Nitrze
s. 15-18

6.2017 nr 3(107) ISSN 1899-7775



Profesor Arieh Gertler doktorem honoris causa Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kollątaja w Krakowie



JM Rektor Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kollątaja w Krakowie profesor Włodzimierz Sady (drugi od lewej) doktorem honoris causa Słowackiego Uniwersytetu Rolniczego w Nitrze



Redakcja:
Szymon Sikorski – redaktor naczelny
Izabella Majewska
Monika Marszałik
Paulina Czuryłowska
Jacek Okarmus

Adres Redakcji:
Biuro Promocji i Informacji
Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie
al. Mickiewicza 21
31-120 Kraków
tel. (+48) 12 662 41 95
tel. (+48) 12 662 43 96
e-mail: s.sikorski@ur.krakow.pl
e-mail: promocja@ur.krakow.pl

Wydawca:
Uniwersytet Rolniczy
im. Hugona Kołłątaja w Krakowie
Wydano za zgodą Rektora UR

Fotografie:
Gabriel Wojcieszek, Adam Mróz, fotolia.pl

Projekt okładki,
opracowanie graficzne:
Paulina Czuryłowska, Joanna Pietras
zdjęcia: Fotolia

Redakcja zastrzega sobie prawo
do dokonywania skrótów i zmian
redakcyjnych w nadesłanych tekstach.

ISSN: 1899 - 7775
Nakład: 1000 egz.
Biuletyn Informacyjny
Uniwersytetu Rolniczego
im. Hugona Kołłątaja w Krakowie
dostępny jest w wersji elektronicznej
na stronie internetowej uczelni
www.ur.krakow.pl

Skład, łamanie, druk:
Drukarnia DRUKMAR
ul. Rzemieślnicza 10
32-080 Zabierzów

z życia Uczelni

Profesor Arieh Gertler doktorem honoris causa Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie	4
Rektor Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie prof. dr hab. inż. Włodzimierz Sady doktorem honoris causa Uniwersytetu Rolniczego w Nitrze	15
Uroczyste odnowienie doktoratów, nadanie odznaczeń państwowych, promocje habilitacyjne, doktorskie	19
Informacje z przebiegu obrad Senatu UR.....	21
Wspomnienie o zmarłych – śp. prof. dr hab. inż. Henryk Piróg	23

nasze sukcesy

Prof. dr. hab. inż. Józef Bieniek odznaczony Srebrnym Krzyżem Małopolski.....	24
---	----

nauka i współpraca międzynarodowa

Warsztaty naukowe programu CEEPUS w ramach projektu „Landscape created by water” (CIII-Freemover-1617-107691).....	25
Katedra Agrotechniki i Ekologii Rolniczej zaproszona została do współrealizacji międzynarodowego projektu szkoleniowego pod nazwą: Wpływ wieloletnich zabiegów agrotechnicznych na właściwości gleby w kontekście zrównoważonego rolnictwa.....	26

konferencje

Międzynarodowa konferencja naukowa „Aktualne wyzwania w rekultywacji leśnej”	28
III warsztaty „Ekologia i nauki o środowisku – łagodzenie i adaptacja do stresu wodnego”	30
IV Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Odnawialne źródła energii – technika, technologia, innowacje”	32
Międzynarodowa konferencja naukowa „Biotechnologia i dobrostan w naukach o zwierzętach”	33
Jubileusz pracy naukowej prof. dr. hab. inż. Jana Szarka	35

kultura/studenci

Sukces naszych kolarzy górskich	37
Akademickie Mistrzostwa Polski w Lekkiej Atletyce – świetny występ studentów UR.....	38



Profesor Arie Gertler doktorem *honoris causa* Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

Kraków, 2 czerwca 2017 r.

Uroczystość nadania tytułu doktora *honoris causa* profesorowi Arie Gertlerowi, wybitnemu uczonemu z Uniwersytetu Hebrajskiego w Jerozolimie zgromadziła bardzo wielu przedstawicieli świata nauki z wielu ośrodków akademickich, zarówno krajowych jak i zagranicznych. Do Senatu Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie z tą inicjatywą wysąpiła Rada Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt.

Laudacja z okazji nadania profesorowi Arie Gertlerowi tytułu i godności doktora *honoris causa* Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

Magnificencjo Panie Rektorze, Wysoki Senacie, Wysoka Rado Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, Dostojny i Czcigodny Doktorze Honorowy z Małżonką, Szanowni Goście i Pracownicy Uczelni, Drodzy Studenci!

Dzień dzisiejszy jest szczególny w życiu Naszej Uczelni. Spotykamy się bowiem na uroczystości nadania tytułu doktora *honoris causa* profesorowi **Arie Gertlerowi**, pracownikowi Uniwersytetu Hebrajskiego w Jerozolimie, jednemu z najwybitniejszych uczonych obecnego i ubiegłego wieku w dziedzinie nauk rolniczych i przyrodniczych. Nadanie tytułu doktora *honoris causa* jest zawsze wydarzeniem niezwykle nie tylko dla wnioskującego Wydziału, ale także dla całej społeczności akademickiej Uczelni. Jako promotor uroczystości nadania tytułu i godności doktora *honoris causa* Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie (rolę tę powierzyła mi Rada Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt), mam wielki zaszczyt i honor przedstawić sylwetkę profesora Arie Gertlera – wybitnego uczonego i nauczyciela akademickiego, człowieka skromnego i niezwykle życzliwego.

Arie Gertler urodził się 3 stycznia 1935 r. w Lublinie jako jedynak w żydowskiej rodzinie klasy średniej. Jego ojciec **Meir** pracował jako księgowy, marząc, że po odbyciu służby wojskowej wyemigruje do Izraela, aby studiować malarstwo w Szkole Sztuk Pięknych Besaleel Uniwersytetu Hebrajskiego w Jerozolimie. Jego matka **Yehudith** podjęła pracę jako urzędniczka, po tym gdy nie przyjęto jej na farmakologię wskutek limitów numerus clausus. Podczas okupacji niemieckiej rodzina została zmuszona do zamieszkania w lubelskim gettcie. Po likwidacji getta ojciec przemycił matkę i syna do Warszawy, gdzie ukrywali się w mieszkaniu zacnej polskiej rodziny. Ojciec kontynuował pracę w fabryce do chwili wywiezienia do obozu na Majdanku, gdzie został zamordowany w 1943 r. Po wojnie, w 1950 r., matka z 15-letnim synem wyemigrowali do Izraela. Po odbyciu służby wojskowej w 1956 r. **Arie Gertler** rozpoczął studia na Wydziale Rolniczym (Faculty of Agriculture) Hebrajskiego Uniwersytetu w Jerozolimie (The Hebrew University of Jerusalem), Rechowot uzyskując w 1961 r. tytuł Master of Science. W latach 1961–65 był asystentem w Katedrze Biochemii Rolniczej Wydziału Rolniczego na Hebrajskim Uniwersytecie w Jerozolimie, gdzie w r. 1965 uzyskał stopień naukowy doktora (Master of Philosophy – Ph.D.) za badania nad białkami soi, inhibitorami tripsyny i publikacje z zakresu żywienia zwierząt.

Po odbyciu stażu naukowego w Katedrze Biochemii na University of Toronto Medical School w Kanadzie w 1966 r. został zatrudniony najpierw na stanowisku wykładowcy, a następnie starszego wykładowcy w Katedrze Biochemii Rolniczej na swojej



Uroczystość nadania tytułu doktora *honoris causa* zgromadziła przedstawicieli świata nauki z całej Polski

macierzystej uczelni. W 1979 r. uzyskał stanowisko *associate professor* (samodzielnego pracownika naukowego), a w rok później – profesora biochemii rolniczej. W latach 1990–96 pełnił kolejno: funkcję dyrektora Katedry Biochemii i Żywności Człowieka Szkoły Wiedzy o Żywieniu i Gospodarstwie Domowym, a następnie dyrektora Instytutu Biochemii, Nauk o Żywności i Żywieniu na Wydziale Rolniczym Uniwersytetu Hebrajskiego w Rechowot. W 1996 r. objął Katedrę Agrobiologii im. Karla Bacha na Uniwersytecie Hebrajskim, skąd odszedł na emeryturę w 2003 r., nadal prowadząc badania podstawowe i stosowane. Będąc już na emeryturze założył firmę biotechnologiczną Protein Laboratories Rehovot (PLR) Ltd., zajmującą się produkcją rekombinowanych białek ludzkich, gryzoni i zwierząt gospodarskich, jednocześnie kierował też (w latach 2001–07) izraelską filią amerykańskiej firmy Diagnostic System Laboratories (DSL). Od października 2003 r., jako emerytowany profesor, dalej kontynuuje badania podstawowe i stosowane na Uniwersytecie Hebrajskim w Jerozolimie.

Od początku swojej pracy zawodowej współpracował z wieloma zagranicznymi placówkami naukowymi i pełnił liczne funkcje w znaczących instytucjach naukowych. O jego wyjątkowej pozycji naukowej, uznaniu i olbrzymiej aktywności świadczą liczne wyjazdy studyjne i powierzane obowiązki profesora wizytującego w znaczących instytucjach i laboratoriach renomowanych uniwersytetów całego świata, m. in.: Department of Medicine, University of Toronto w Kanadzie; Department of Biochemistry, University of Washington School of Medicine, USA; Department of Human Genetics, Yale University, Bethesda, USA; Department of Physiology, University of Manitoba Medical School, Winnipeg, Kanada; Laboratory of Molecular Endocrinology, INRA, Jouy-en-Josas, Francja; Diagnostic System Laboratories Co., Webster, Teksas, USA; Hagedorn Research Institute, Kopenhaga, Dania.

Imponujący dorobek naukowy **prof. Arieh Gertlera** z zakresu obejmującego



Kolegium Rektorskie Uniwersytetu Rolniczego, od lewej: prof. dr hab. inż. Krzysztof Ostrowski - Prorektor ds. Organizacji i Rozwoju Uczelni, JM Rektor prof. dr hab. inż. Włodzimierz Sady, prof. dr hab. inż. Florian Gambuś - Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą, dr hab. inż. Sylwester Tabor, prof. UR - Prorektor ds. Dydaktycznych i Studenckich

enzymologię, żywienie zwierząt, endokrynologię molekularną i biotechnologię zawarty jest w ponad 280 publikacjach naukowych drukowanych w renomowanych czasopismach naukowych z listy JCR. Niech Państwo pozwolą, że wymienię kilka z nich, o najwyższym współczynniku IF: „Nature”, „Nature Medicine”, „Cell Metabolism”, „Nature Structural and Molecular Biology”, „Hepatology”, „Trends in Endocrinology and Metabolism”, „Diabetes”, „Journal of Cellular Biology”, „Journal of the American Society of Nephrology”, „Endocrinology”, „Journal of Molecular Biology”.

Według bazy Web of Science **prof. A. Gertler** posiada indeks Hirsha równy 47 i liczbę cytowań ponad 8000. W dorobku naukowym **prof. A. Gertlera** znajdują się również 2 książki i 6 patentów międzynarodowych.

Profesor Gertler jest wybitnym uczonym, specjalistą w zakresie biochemii rolniczej, fizjologii oraz endokrynologii molekularnej i aplikacyjnej. Do 1980 r. zajmował się głównie wyjaśnianiem mechanizmów działania enzymów proteolitycznych trzustki i ich naturalnych inhibitorów. Badania z tego zakresu stały się podstawą 35 publikacji. W 1982 r., po wizycie w Narodowym Instytucie Zdrowia USA, prof.

Gertler zainicjował nowy kierunek badań nad różnicowaniem gruczołu mlekowego i syntezą białek mleka przy użyciu narządowych i trójwymiarowych hodowli komórkowych. Efektem tych badań, prowadzonych do 1994 r., było 18 publikacji. Równolegle, po powrocie w 1984 r. z urlopu naukowego w kanadyjskim Winnipeg, rozpoczął nowy, prowadzony do dziś kierunek badań nad działaniem ssaczyc, ptasich i rybich hormonów wzrostu, prolaktyny i laktogenów łożyskowych w komórkach Nb2 i innych liniach komórkowych przy użyciu hormonów naturalnych i rekombinowanych oraz ich zmutowanych analogów. Badania z tego zakresu obejmowały: hormonalną kontrolę rozwoju i różnicowania gruczołu mlekowego krów, oczyszczanie i charakterystykę receptorów prolaktyny w różnych gruczołach pochodzących od laktujących krów oraz w komórkach białaczki Nb2, klonowanie domeny pozakomórkowej receptorów prolaktyny i hormonu wzrostu.

Ponadto **Profesor** zajmował się mitogenem wpływem prolaktyny, a także określeniem strukturalno-funkcjonalnego związku pomiędzy ludzkim i rybnym hormonem wzrostu oraz bydlęcym i owczym laktogenem łożyskowym, stosując metodę ukierunkowanej mutagenyzy z wykorzystaniem



JM Rektor profesor Włodzimierz Sady dokonuje uroczystego aktu promocji profesora Arieh Gertlera na doktora honoris causa Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kollątaja w Krakowie

rekombinowanego DNA. Badania te zaowocowały 80 publikacjami.

Odkrycie w latach 90. XX wieku nowego hormonu – leptyny skłoniło **prof. Arieh Gertlera** do zajęcia się jego rolą i stosowaniem u zwierząt gospodarskich. Badania dotyczące funkcji leptyny u różnych gatunków zwierząt gospodarskich: owiec, krów, świń, gryzoni i drobiu rozpoczął w 1998 r. Opracował rekombinowane leptyny człowieka i wielu gatunków ssaków, ptaków, gadów i ryb, a także superaktywne biologicznie cząsteczki będące antagonistami leptyny; stały się one nowymi narzędziami badawczymi, które mogą być wykorzystywane m.in. w terapii charłactwa mocznicowego i chorób układu krążenia. Powyższe badania z użyciem przygotowanych we własnym zakresie rekombinowanych białek i ich antagonistów zaowocowały dotychczas 105 publikacjami i nagrodą Kaye Award for Innovative Research przyznaną w 2009 r. za innowacyjne badania w dziedzinie biotechnologii.

W ostatnim okresie nominat zainicjował badania nad interakcjami białek w żywych komórkach z wykorzystaniem techniki FRET. Badania te wykazały możliwość stosowania leptyny do transaktywacji receptora onkogenetycznego erbb2 i wykazania przez

to przypuszczalnego związku pomiędzy ilością i występowaniem raka piersi. Obecnie w laboratorium **prof. Arieh Gertlera** prowadzone są prace badawcze nad opracowaniem antagonistów leptyny, prolaktyny, rezystyny, interleukiny 22 przy bezpośrednim wykorzystaniu mutagenyzy ukierunkowanej i losowej, by można było ww. białka wykorzystać w badaniach, a w przyszłości w leczeniu chorób o podłożu autoimmunologicznym, w chorobach sercowo-naczyniowych czy w wyniszczeniu. Prowadzone są także prace dotyczące aktywacji receptorów należących do rodziny protoonkogenów erbb przez leptynę i prolaktynę w związku z rozwojem raka piersi. Do tej pory laboratorium prof. Arieh Gertlera wyprodukowało ponad 500 rekombinowanych białek i ich mutantów, służących jako preparaty do badań.

Badania realizowane przez **Profesora** były finansowane z różnych źródeł, takich jak: BARD, BSF, Izraelska Fundacja Nauki, Ministerstwo Nauki (we współpracy z programami z Francji i Niemiec) i Ministerstwo Rolnictwa. Niektóre projekty były współfinansowane przez przedsiębiorstwa, np.: Monsanto (USA), Biotechnology General (Israel) i Genentech Inc. (South San Francisco, USA). W realizowanych projektach badawczych

prof. A. Gertler współpracował i współpracuje także z uczonymi z wielu uniwersytetów i placówek naukowych w kraju i zagranicą, m.in. w USA, Kanadzie, Francji, Hiszpanii, Anglii, Niemczech, Belgii, Tajlandii, Japonii, Australii, Nowej Zelandii i Polsce.

W ostatnich 50 latach pracy **prof. Arieh Gertler** był opiekunem 48 prac dyplomowych (M.Sc.) oraz promotorem 35 rozpraw doktorskich (Ph.D.). W latach 1966–2003 wykładał biochemię dla studentów studiów pierwszego stopnia, a także żywienie człowieka oraz endokrynologię molekularną na poziomie studiów magisterskich i doktoranckich na Wydziale Rolniczym w Recho-wot oraz prowadził seminaria dla studentów i doktorantów w każdym roku akademickim. W uznaniu zasług dydaktycznych i badawczych w 2002 r. otrzymał Nagrodę Rektora Uniwersytetu Hebrajskiego dla Najlepszego Pedagoga i Najlepszego Naukowca. W 2014 r. Izraelskie Towarzystwo Endokrynologiczne przyznało prof. A. Gertlerowi specjalną nagrodę w uznaniu jego wkładu w dziedzinie badań endokrynologicznych

Jako wybitny specjalista w zakresie biochemii rolniczej i biologii molekularnej pracował w ponad 20 radach i panelach oceniających i przyznających stopnie naukowe doktora i w ponad 40 komisjach nadających tytuł magistra w swojej macierzystej uczelni, czyli na Hebrajskim Uniwersytecie w Jerozolimie, na Uniwersytecie Telawiwskim oraz na Uniwersytecie Gandawskim (Universiteit Ghent) w Belgii. Był wielokrotnie zapraszany do wygłaszania wykładów podczas konferencji, sympozjów i wizyt na uniwersytetach w kraju i zagranicą. Prof. A. Gertler jest członkiem wielu towarzystw naukowych, m.in.: Izraelskiego Towarzystwa Endokrynologicznego, Amerykańskiego oraz Europejskiego Towarzystwa Endokrynologicznego, a także Amerykańskiego Towarzystwa Biochemii i Biologii Molekularnej (ASBMB).

Współpraca **prof. Arieh Gertlera** z ośrodkami naukowymi w Polsce rozpoczęła się w 1999 r. i jest kontynuowana po dzień dzisiejszy. **Prof. Arieh Gertler**

współpracował i współpracuje m.in. z **prof. Ewą Ł. Gregoraszczyk** z Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz wieloma pracownikami naukowymi Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie: **prof. Edwardem Wierzchosiem**, **prof. Dorotą Ziębą-Przybylską**, **dr. hab. Maciejem Murawskim** (Katedra Biotechnologii Zwierząt), **dr. hab. Elżbietą Paczoską-Eliasiewicz**, **prof. Januszem Rzęsą**, **dr. hab. Anną Hrabią**, **prof. UR, dr Marią Miką**, **dr Ewą Ocloń** oraz ze mną [**prof. dr. hab. inż. Andrzejem Sechmanem** z Katedry Fizjologii i Endokrynologii Zwierząt – przyp. red.], a także z **prof. Jerzym Beltowskim** z Uniwersytetu Medycznego w Lublinie. Efektami tej współpracy jest 14 publikacji, które ukazały się w renomowanych czasopismach z listy JCR. Obecnie szczególnie intensywnie rozwija się, zapoczątkowana w 2000 r. przez **dr. hab. Elżbietę Paczoską-Eliasiewicz**, współpraca **prof. Arieh Gertlera** z pracownikami Katedry Fizjologii i Endokrynologii Zwierząt. Owocem tej współpracy jest m.in.: 1) uzyskanie przez pracowników Katedry pięciu grantów MNiSW i NCN, w których **prof. Arieh Gertler** pełnił funkcję wykonawcy lub nieodpłatnie przekazał, wykorzystywane w badaniach, rekombinowane ptasie hormony, 2) siedem wspólnych publikacji naukowych oraz dziewięć innych, zrealizowanych dzięki przekazaniu przez **prof. Arieh Gertlera** przeciwiał i/lub rekombinowanych hormonów i białek, 3) zrealizowanie dwu prac doktorskich i jednej rozprawy habilitacyjnej, 4) a także sześciu krótko- i długoterminowych staży naukowych w laboratorium u **prof. Arieh Gertlera** w Rechowot (obecnie na rocznym stażu naukowym przebywa **dr Ewa Ocloń**).

Postępowanie dotyczące nadania **profesorowi Arieh Gertlerowi** tytułu doktora honoris causa wszczęto z inicjatywy grupy profesorów Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt w oparciu o przepisy zawarte w Statucie UR. Głównym inicjatorem tego przedsięwzięcia był **prof. dr. hab. Edward Wierzchoś**, któremu chciałbym w tym momencie bardzo podziękować za Jego zaangażowanie



Profesor Arieh Gertler odbiera gratulacje

i wielką pomoc na wszystkich etapach postępowania. W postępowaniu tym niebagatelną rolę odegrali wybitni i niezwykle kompetentni recenzenci, powołani w procedurze nadania tej najwyższej godności akademickiej: **prof. dr. hab. Barbara Bilińska** z Katedry Fizjologii Zwierząt Uniwersytetu Jagiellońskiego (członek korespondent PAN) oraz **prof. dr. hab. Adam Zięcik** z Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN w Olsztynie (członek rzeczywisty i były przewodniczący PAN). Dokonali oni szczegółowej i wnikliwej analizy dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego **prof. Arieh Gertlera** i stwierdzili, że jest on wybitnym uczonym, specjalistą w zakresie biochemii rolniczej, fizjologii oraz endokrynologii molekularnej i aplikacyjnej. W swoich recenzjach zwrócili uwagę nie tylko na olbrzymi i liczący się w świecie dorobek naukowy, lecz również przedstawili związki **prof. A. Gertlera** z krajowymi ośrodkami naukowymi, a przede wszystkim z polskimi badaczami z Uniwersytetu Jagiellońskiego i Uniwersytetu Rolniczego z Krakowa. Aktywność twórcza **prof. Arieh Gertlera** miała bowiem znaczący wpływ na rozwój naukowy pracowników byłej Katedry Hodowli Owiec i Kóz (obecnie Katedra Biotechnologii Zwierząt) i Katedry Fizjologii Zwierząt (obecnie Katedra Fizjologii i Endokrynologii Zwierząt). Pomoc i wieloletnie zaangażowanie **prof.**

Gertlera w aktywną współpracę znalazła swój wymiar nie tylko w stażach naukowych i krótkoterminowych wizytach i szkoleniach na Uniwersytecie Hebrajskim w Rechowot, lecz także zaowocowała udziałem w realizacji 10 projektów naukowych związanych z regulacją działania laktogenu łożyskowego u ssaków oraz leptyny, hormonu wzrostu i prolaktyny u ptaków i ssaków, co w konsekwencji zaowocowało licznymi wspólnymi publikacjami. Recenzenci zauważyli, że **prof. Arieh Gertler** przyczynił się do powstania interdyscyplinarnego zespołu krakowskich badaczy dążących do wyjaśnienia hormonalnej regulacji procesów metabolicznych i rozrodczych ptaków i ssaków. Jest niekwestionowanym autorytetem naukowym, który wywierał i wciąż wywiera wpływ na rozwój macierzystego Uniwersytetu i placówek naukowych w Polsce, a także rozwój młodych krakowskich badaczy. Pozytywne opinie dotyczące dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego, jak również związku **prof. Arieh Gertlera** z uczonymi z ośrodka krakowskiego, znalazły swój wydzźwięk we wnioskach końcowych recenzji, w których Recenzenci udokumentowali aktywną współpracę Kandydata z Uniwersytetem Rolniczym w Krakowie i potwierdzili, że **prof. Arieh Gertler** w pełni zasługuje na uhonorowanie Jego osiągnięć godnością doktora honoris causa Uniwersytetu Rolniczego im. H. Kołłątaja w Krakowie.

Na koniec osobista refleksja. Pana **Profesora Arieh Gertlera** poznałem w czerwcu 2006 r., kiedy przyjechał do Krakowa z cyklem wykładów z inżynierii genetycznej dla studentów kierunku biotechnologia (nota bene byłem ich słuchaczem). Później spotykaliśmy się kilkakrotnie na warsztatach biotechnologicznych i konferencjach naukowych, na których prowadziliśmy interesujące dysputy naukowe. Jestem bardzo dumny, że dane mi było spotykać się z tak niezwykłym człowiekiem – nie tylko pod względem osiągnięć naukowych, ale także z osobą serdeczną i niespotykane życzliwą dla wszystkich. Efektami tej życzliwości i bezinteresownej współpracy są prace naukowe,

które przyczyniły się i nadal się przyczyniają do podnoszenia poziomu naukowego naszych Katedr i całego Uniwersytetu.

Wielce Szanowny Doktorze Honoris Causa!

Pragnę w imieniu własnym oraz całej społeczności Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie serdecznie podziękować Panu Profesorowi za wszystkie Pańskie inicjatywy i działania, które przyczyniły się do naukowego rozwoju wielu pracowników naszej Uczelni. Jesteśmy dumni i zaszczytzeni, iż w dniu dzisiejszym Uczelnia nasza zapisuje na trwale w annałach swojej historii nazwisko wielkiego uczonego,

wybitnego specjalisty z zakresu biotechnologii rolniczej, fizjologii oraz endokrynologii molekularnej i aplikacyjnej, osoby godnej naśladowania pod każdym względem. Życzymy Ci, Drogi Profesorze, dużo zdrowia oraz dalszych sukcesów naukowych na miarę dotychczasowych osiągnięć.

Promotor:

*prof. dr hab. inż. Andrzej Sechman,
kierownik Katedry Fizjologii
i Endokrynologii Zwierząt,
prodziekan ds. dydaktycznych i studenckich
Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt
Uniwersytetu Rolniczego
im. Hugona Kołłątaja w Krakowie*

Recenzja dorobku naukowego wygłoszona przez prof. dr. hab. Adama Zięcika, członka rzeczywistego PAN

HISTORIA MAGISTRA VITAE EST

Historia jest nauczycielką życia – wybrałem to łacińskie motto, gdyż ono według mnie jest jak najbardziej stosowne do wypowiedzenia na dzisiejszej akademickiej uroczystości przyznania Panu **Profesorowi Arieh Gertlerowi** godności doktora *honoris causa* Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie.

Przemawiam jako recenzent wybrany przez Radę Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt UR oraz jako przedstawiciel Polskiej Akademii Nauk, do czego upoważnił mnie dyrektor Instytutu Rozrodu i Badań Żywności PAN w Olsztynie, **prof. dr hab. Mariusz K. Piskula**, członek rzeczywisty PAN.

To jest chwila głębokiej refleksji nie tylko nad oceną wspaniałych osiągnięć i dorobku Pana Profesora, ale przede wszystkim historii Jego życia, a także studiów i tak fascynującej kariery naukowej. To duch powagi, emocji, przeżyć i dobra panuje dziś na tej sali. Od samokształcenia, studiów

rolniczych, zdobywania kolejnych stopni naukowych do przedstawiania swoich zainteresowań na drogę biologa molekularnego, biotechnologa, fizjologa, enzymologa i producenta najbardziej poszukiwanych obecnie przez medycynę hormonów metabolicznych. Oto *challenges* – kolejne wyzwania, które były i są dewizą Pana Profesora, o czym mówił mi w rozmowach w Rechowot, a co potwierdziły później nadesłane dokumenty – to są słowa recenzenta.

Natomiast jako przedstawiciel Polskiej Akademii Nauk chcę podkreślić, a jednocześnie podziękować w imieniu tych, którzy wpisali w swoje życie naukę, za wskazanie nam drogi, jak osiągać takie sukcesy i jak ukierunkować działalność, aby być potrzebnym społeczeństwu. Widzimy, że to droga ciągłego rozwoju naukowego, kontaktów naukowych z najlepszymi, udostępnianie swych osiągnięć innym, kształcenie młodych, zabieganie o wsparcie oraz wdrażanie tych wyników do praktyki, która



Profesor Adam Zięcik w czasie wygłaszania recenzji dorobku naukowego

przynosiłaby pomoc cierpiącym ludziom. Tak odczytuję to wyzwanie Naukowca i Wielkiego Humanisty.

Panie Profesorze, Czcigodny Doktorze Honorowy tej zasłużonej Uczelni! Życzę, aby Pan Bóg „ugodził się” z Panem jeszcze na wiele lat. Jest Pan potrzebny nie tylko nam! I jestem tego pewien, że to się dokona! Jesteście sąsiadami! Po znajomości! Przecież tak blisko mieszkacie obok siebie.

Ad multos annos!

Laudacja przekazana na ręce prof. Arieih Gertlera przez prof. dr hab. Ewę Gregoraszczuk

Czcigodny Doktorze Honorowy, Drogi Arieih!

Jako osoba spoza grona Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie pozwałam sobie zabrać głos na dzisiaj nadzwyczajnym posiedzeniu Senatu, który zebrał się w celu nadania Tobie najwyższego tytułu akademickiego – doktora *honoris causa*. Dla mnie osobiście ten podniosły moment jest urzeczywistnieniem dobra, jakie może wyniknąć z nie zamierzonego spotkania. Spotkanie i to dobro zaistniało najpierw pomiędzy dwiema osobami, następnie przeniosło się na płaszczyznę akademickiej współpracy naukowej, wspólnych zainteresowań, nowych tematów badawczych, ale też przyjaźni rodzinnych. Fakt ten, co najważniejsze, zaowocował wspólnymi badaniami

jako wynik podpisania pierwszej po wojnie umowy przez rząd Polski i Izraela, a dotyczącej współpracy naukowej.

A zaczęło się to przed dwudziestoma laty na Konferencji Endokrynologii Porównawczej w Rouen w 1996 r. i rozszerzyło najpierw na Warszawę i Mierki koło Olsztyna, gdzie prezentowaliśmy pierwsze wyniki naszych badań dotyczących wpływu hormonu wzrostu na funkcje pęcherzyka jajnikowego. Potem Kraków i współpraca z Katedrą **prof. Edwarda Wierzchosia**, dotycząca roli laktogenu łożyskowego w regulacji funkcji ciała żółtego u owiec. Muszę też wspomnieć o badaniach nad oddziaływaniem leptyny w regulacji funkcji endokrynnych jajnika i jej wpływu na rozwój

nowotworów hormonozależnych. Wreszcie – możliwości zastosowania zsyntetyzowanych przez Twój zespół blokerów receptora leptyny jako alternatywnych metod w leczeniu nowotworów jajnika.

Dla mnie i dla licznej grupy ludzi nauki w Polsce i na świecie jesteś wielkiej sławy Autorytetem Naukowym, ale – co najważniejsze – człowiekiem życzliwym, dzielącym się swą wiedzą, pomysłami i osiągnięciami.

Gratuluje Uniwersytetowi Rolniczemu, który od dziś do grona doktorów honorowych włącza znakomitego biochemika, naukowca z wykształceniem rolniczym, humanistę, praktyka i osobę, dzielącą się swą wiedzą i osiągnięciami z innymi potrzebującymi.

Wystąpienie prof. dr hab. inż. Edwarda Wierzchosia

Magnificencjo, Wysoki Senacie, Wysoka Rado Hodowli i Biologii Zwierząt, Czcigodni Goście, Drogi Doktorze Honorowy, Droga Anno, שכולל מולל – pokój Wam!

Dzisiejsza wielka akademicka uroczystość w murach Naszej Uczelni, pomimo że przebiega według zasad wypracowanych przez wieki, jest inna od poprzednich. Otacza ją bowiem równolegle druga bardzo ważna duchowa atmosfera, którą określa słowo

– **POWRÓT**. Odczuwamy to wszyscy. Powrót do młodości, przeżyć, smutku, refleksji, radości... Powrót do tego, co było niepojęte i niezrozumiałe, dobre i okropne, co zostało wypowiedziane tutaj z wielką odpowiedzialnością, delikatnością i zadumą. Pochylam głowę i doceniam ten wysiłek. Każdy z nas wracał, powracał, przeżywał lub obserwował powroty. Przeżywam to szczególnie emocjonalnie, gdyż pomimo upływu wielu lat noszę

w sobie sentyment i nieprzewidywalne zdarzenia, które opisane zostały przez to słowo.

Był rok 1956, od stacji kolejowej w Chełmie Lubelskim przyszedł do moich Rodziców Nieznajomy, który bez słowa powitania najpierw zatrzymał się na podwórzu, popatrzył na budynki, otworzył drzwi domu, a następnie zwrócił się do mojego Taty i zapytał: „Czy ty poznajesz mnie?”. Widzę Jego skupioną twarz, ostre rysy,



Profesor Edward Wierzbos w czasie wygłaszania laudacji

mokre oczy, a później wielką radość stojących obok siebie dwóch mężczyzn. Był to **Chaim Sachs**, kolega i przyjaciel Taty z Lublina, wracający po 15 latach z Syberii do Polski. Swojego domu w tym mieście ani najbliższych już nie miał, wrócił do naszego. Był z nami kilkanaście dni, a później spotykałem **Chaima** wiele razy podczas studiów w Lublinie.

Czterdzieści cztery lata później zawiozłem w piękny jesienny dzień na ulicę Probstowo w Lublinie też powracając do swojego, ale zamieszkanego już przez nowych lokatorów domu „nieznajomą” wówczas dla mnie Osobę, która z taką samą twarzą szła pochylona do ostatniej bramy kamienicy usytuowanej po lewej stronie dość stromej ulicy. Widziałem wielkie emocje, smutne, ostre rysy, niepewny krok. Widziałem też wzruszenie, jak u **Chaima** jako symptom „odtajenia” zamrożonego serca zamarłego po swoisie przeżytej Syberii uczuć. Był to **Arieh Gertler**.

Nie minęło parę miesięcy, a tak jak wcześniej w Zakładzie Fizjologii i Toksykologii Rozrodu Instytutu Zoologii Uniwersytetu Jagiellońskiego, tak w mojej Katedrze Hodowli Owiec i Kóz, a także Katedrze Fizjologii Zwierząt Akademii

Rolniczej im. Hugona Kołłątaja zapoczątkowane zostały za przyczyną **prof. Arieh Gertlera** dyskusje o leptynie, grelinie i laktogenie łożyskowym. Zaczęły się organizować zespoły badawcze, rodzić pomysły nowych tematów i zręby współpracy. Tego nie byłoby, Czcigodny Doktorze Honorowy, bez Twojej przegromnej pomocy finansowej i inspiracji naukowej. Bez serdeczności i trudu podjęcia się kształcenia nas jeszcze młodych i także bardzo młodych naszych następców i współpracowników. To był początek otwarcia się środowiska na nowe kierunki badawcze tak dziś intensywnie rozwijające się i tak potrzebne naukom: biologicznym, medycznym i rolniczym. W środowisku naukowym Krakowa zaczęła się kształtować dzięki Tobie, Panie Profesorze, „Krakowska Szkoła” zajmująca się badaniami nad oddziaływaniem hormonów metabolicznych na funkcje rozrodcze wybranych gatunków zwierząt.

W dniu dzisiejszym Wysoki Senat Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja – który poprzez Collegium Rusticarum sięga do tradycji 653-letniego Uniwersytetu Jagiellońskiego, kierując się zasadą wypracowaną w starożytnej Grecji, którą Rzymianie tłumaczyli: VIRI OPTIMA OPTIMATES, tzn. tylko obywatele najszlachetniejsi, najrozsunniejsi, którzy dobro publiczne zawsze kładą dla dobra ojczyzny, są godni, aby ich obdarowywać najwyższymi tytułami i odznaczeniami – przyznaje Panu, **Panie Profesorze**, najwyższą godność akademicką, jaką jest tytuł doktora honoris causa. Zaś Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt – wnioskodawca postępowania wpisuje Cię w poczet czternastu wybitnych: genetyków, fizjologów, hodowców, biochemików i humanistów.

Czcigodny Doktorze Honoris Causa, przez ten fakt, Osoba Pana wchodzi do historii Naszego Uniwersytetu, a życiorys i dorobek stają się własnością społeczności akademickiej. Chciałbym, aby były one obiektem dumy i wzorem

do naśladowania szczególnie dla młodych, wchodzących na trudną ścieżkę kariery naukowej. Życiem swoim, intelektem i niespożytą pracowitością wskazujesz bowiem, jak w młodym wieku z godnością, pokorą i determinacją rozpoczynać drogę naukową. Jak zdobywać nową wiedzę i poszerzać nabyte kompetencje, jak korzystać z osiągnięć innych – poprzez współpracę z najlepszymi. Jak zaznaczyć na trwale swą obecność w „świecie nauki”, jak dzielić się z innymi wiedzą i dorobkiem. Jak etos pracy naukowej przekuć na etos tak obecnie tracanego posłannictwa i jak przebaczać. Jak służyć własnej Ojczyźnie.

Stoją przede mną dwa naczynka rytualne. Jedno chcę w imieniu własnym i pracowników Katedry Biotechnologii Zwierząt Wydziału Biologii i Hodowli Zwierząt Uniwersytetu Rolniczego za chwilę wręczyć Panu na pamiątkę tej wielkiej akademickiej uroczystości – prosząc równocześnie o przyjęcie. Skromna besaminka i taki sam pucharek kiduszowy są relikwiami, które z wielką ciężką były przechowywane przez 75 lat w mojej rodzinie. Bowiem w roku 1942 Mama mojej **żony Krystyny** została zatrzymana przed przejazdem kolejowym w Rejowcu Lubelskim z trójką małych dzieci przez transport do Sobiboru. Z odkrytego furgonu kobieta, matka kilkorga małych dzieci, nie zauważona przez żandarmów niemieckich opuściła pod nogi stojących zawiniątko w białej chusteczce. Oprócz tych dwóch naczynek była w nim też stłuczona porcelanowa filiżanka. Chusteczka i filiżanka nie zachowały się. Pucharek kiduszowy przechowywany z wielką ciężką na ziemi lubelskiej, a później krakowskiej przekazuję w tym podniosłym dniu Panu Profesorowi. Niech moja besaminka (balsaminka) – naczynko na wonne zioła i Twój pucharek – na czerwone wino pozostaną w Naszych Rodzinach na zawsze. I to jest ten trzeci powrót.

Drogi Arieh, *ad multos annos!*

רשוא דל לחאמ ינא – życzę szczęścia!

Wykład Profesora Arieħ Gertlera, doktora *honoris causa* Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

Magnificencjo Rektorze, Wysoki Senacie, Wysoka Rado Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt, Czcigodni Goście, Drodzy Przyjaciele!

W tym uroczystym i pełnym emocji dla mnie dniu chcę przede wszystkim podziękować Senatowi Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie za nadanie mi tytułu doktora *honoris causa*. Jest to dla mnie wielki zaszczyt i honor. Dziękuję również Wysokiej Radzie Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt, która wszczęła procedurę i wystąpiła z wnioskiem o uhonorowanie mojej osoby tym najwyższym akademickim tytułem. Serdecznie dziękuję także osobom przygotowującym stosowne dokumenty. W podziękowaniach nie mogę pominąć Państwa Recenzentów, bez których opinii nie byłoby tej podniosłej dzisiejszej uroczystości.

Pierwsza część mojego wykładu, w której będę mówił o moich korzeniach i mojej Rodzinie, będzie po polsku, a drugą część, omawiającą osiągnięcia naukowe, chcę prezentować po angielsku.



Meir-Józef Gertler 1901 – 1943



Zgodnie z akademicką tradycją nowy doktor honoris causa wygłosił okolicznościowy wykład

Ten wykład poświęcam pamięci mojego Ojca – **Meir-Józef Gertler**, którego prawie nie znałem, bo gdy miałem 8 lat, Tata został zamordowany przez Niemców na Majdanku koło Lublina.

Ojciec mój, Meir-Józef, był bardzo zdolnym malarzem amatorem i po zakończeniu służby wojskowej planował podjąć studia z zakresu sztuk pięknych w Szkole Bezallel Uniwersytetu Hebrajskiego w Jerozolimie. Ponieważ jednak musiał materialnie utrzymywać swoich wiekowych Rodziców, te marzenia nie mogły zostać spełnione.

Chcę kontynuować, opowiadając o moich latach dziecińczych w Polsce aż do studiów w Izraelu.

1935 - urodziłem się w Lublinie jako jedyny w żydowskiej rodzinie .

1942 - rodzina została deportowana do lubelskiego getta.

1943 - ghetto zostało zlikwidowane i moj ojciec przemycił mnie i matkę do Warszawy,

gdzie ukrywali się w mieszkaniu szlacheckiej polskiej rodziny (Pani Zofia Smogorzewska). Ojciec by zarobić pieniądze potrzebne do utrzymania rodziny kontynuował pracę w fabryce aż do aresztowania i wywiezienia do obozu na Majdanku, gdzie został zamordowany.

1945 - po wojnie wrociliśmy do Lublina. 1950 wyemigrowaliśmy do Izraela

1950 - 1953 - pracowałem na roli i uczyłem się w Kibuczu - to była pierwsza interakcja z rolnictwem

1953 - 1955 - służba w Israeli Defence Force

1956 - 1961 - studia na stopnie B.Sc. i M.Sc. Degrees na Facultecie Rolnictwa na Uniwersytecie Hebrajskim w Jerozolimie. 1961 - 1965 - Doktorat (Ph.D) - zakochałem się w Nauce I Biochemji.

I tak w roku 1961 pełen entuzjazmu student Arieħ Gertler zakochuje się w biochemii i spędza w laboratorium codziennie długie godziny.



W trakcie doświadczeń prowadzonych do pracy magisterskiej i doktorskiej w latach 1961–1966 skupiłem się na białkach soi jako inhibitorach proteaz

Obecnie już po angielsku przedstawię sumarycznie zagadnienia badawcze, którymi się zajmowałam oraz przybliżę metodykę otrzymywania biologicznie aktywnych rekombinowanych białek, koncepcję otrzymywania antagonistów tych białek oraz podsumuję, mówiąc o możliwościach wykorzystania klinicznego antagonistów leptyny, które otrzymałem w swoim laboratorium.

W czasie stażu podoktorskiego w University of Toronto oraz podczas stażu w laboratorium **Profesora Neuratha** w Seattle w 1972/73 zapoznałem się z działaniem enzymów proteolitycznych, odkrywając ich właściwości, którą to wiedzę poszerzałem po powrocie do Izraela. W 1982 r. uświadomiłem sobie, że moja praca naukowa wymaga podejścia bardziej biologicznego, stąd utworzyłem Laboratorium Biologii Komórki (1982–94), w którym badałem zróżnicowanie białek mleka, prowadząc doświadczenia in vitro w hodowlach organotypowych.

Punktem zwrotnym w mojej karierze naukowej był rok 1998: po pobycie w firmie

Monsanto w Kanadzie stworzyłem własne laboratorium biotechnologiczne w celu otrzymywania rekombinowanych białek dla doświadczeń in vitro i in vivo.

W 1998 r. rozpocząłem badania nad leptyną. W swoim laboratorium opracowałem metodykę przygotowania rekombinowanej leptyny 10 gatunków zwierząt: ssaków i niessaków oraz zewnątrzkomórkowej domeny receptora leptyny (białko wiążące leptynę) oraz mutantów leptyny, które działają z bardzo wysokim powinowactwem w stosunku do receptora leptyny zarówno w doświadczeniach in vivo jak i in vitro. Jednakże rok później nastąpił kolejny zwrot w moim życiu. Latem 1999 r. po prawie 50 latach odwiedziłam Polskę i zapoczątkowałem trwającą do dzisiaj owocną współpracę z **profesorem Ewą Gregoraszczyk**, **profesorem Edwardem Wierzchosiem** i **profesorem Elżbietą Paczoską-Elisiewicz** – tych troje wspaniałych ludzi pomogło mi przezwyciężyć traumę niemieckiej okupacji.

Do chwili obecnej opublikowałem wyniki swoich badań w wielu recenzowanych czasopiśmiech i byłem opiekunem naukowym ponad 80 studentów, w tym 36 doktorów i 46 magistrów. To, co zawsze inspirowało mnie w moich badaniach, to była ciekawość! Uczyc się i odkrywać coś nowego czy w naukach podstawowych, czy w zastosowaniu praktycznym. Curiosity

Protein engineering – from 1988

Comparison of five protein expression systems

System	Classification	Present status
Mammalian	High eukaryotes	Fully developed
Plant	High eukaryotes	Fully developed
Pichia pastoris	Yeast	Fully developed
E. coli	Gram (-) bacteria	Fully developed
Insect cells	High eukaryotes	Fully developed

Obecnie można produkować rekombinowane białka, używając 5 systemów, najbardziej wydajny jest w hodowli Escherichia coli – który umożliwia produkcję białek na skalę masową

Comparison of five expression systems (continuation)

System	Cost of fermentation	Use of antibiotics	Safety costs
Mammalian	Very high	Not required	Very high
Plant	Moderate	Not required	Low
<i>Pichia pastoris</i>	Low	Not required	Low
<i>E. coli</i>	Very low	Usually required	Very low
Insect cells	High	Usually required	High

– ciekawość to motor napędzający mnie do dnia dzisiejszego, by starać się o kolejne projekty. Jak zaznaczyłem wcześniej, najbardziej znaczącym rokiem w mojej karierze był rok 1998, kiedy po odbyciu sześciomiesięcznego stażu w Monsanto, gdzie pracowałem nad rekombinowanymi białkami: bydlęcym hormonem wzrostu i prolaktyną, podjąłem decyzję o stworzeniu własnego laboratorium, by samemu

produkować białka zwierząt domowych, ażeby móc wykorzystać je w badaniach podstawowych i ostatecznie jako czynniki farmaceutyczne w celu zwiększenia ilości ważnych dla rolnictwa związków. By stworzyć swoje biotechnologiczne laboratorium, najpierw zapytałem siebie, jaki system zastosuję do produkcji białek. Myśląc o białkach potrzebnych w rolnictwie, trzeba wziąć pod uwagę poważne koszty ich produkcji.

Teraz chciałbym przedstawić sumarycznie, jak przygotowuje się rekombinowane białka:

1. Trzeba przygotować insert DNA zawierający sekwencję kodującą dla określonego białka, następnie wklonować uzyskany produkt do odpowiedniego wektora,

2. Kolejny krok to subklonowanie wektora do odpowiedniego plazmidu.

3. Następnie należy wyselekcjonować szczep bakterii *E. coli* kompatybilny ze stosowanym wektorem, aby produkcja białka była możliwa i jak najbardziej efektywna. Ponadto stosowany szczep bakterii powinien być pozbawiony dużej liczby endogennych proteaz, które mogłyby degradować syntetyzowany peptyd.

4. Po transformacji *E. coli* następuje oczyszczanie uzyskanego białka rekombinowanego (chromatografia jonowymienna) i ocena aktywności biologicznej białka (HPLC).

Wykorzystując tę metodę w swoim laboratorium, przygotowałem ponad 500 białek w celu wykorzystania ich w badaniach, ale także (o czym powiem za chwilę) moim marzeniem jest wykorzystanie ich w leczeniu chorych ludzi.

W 1998 r. rozpocząłem pracę nad leptyną, biorąc pod uwagę, iż wiele białek takich jak leptyna wykazuje negatywne działanie, postanowiłem zatem stworzyć antagonistę leptyny, by zablokować jej działanie.

Co definiuje antagonistę?

Pozwólcie, bym powiedział teraz parę słów o leptynie – hormonie odkrytym w grudniu 1994 r.

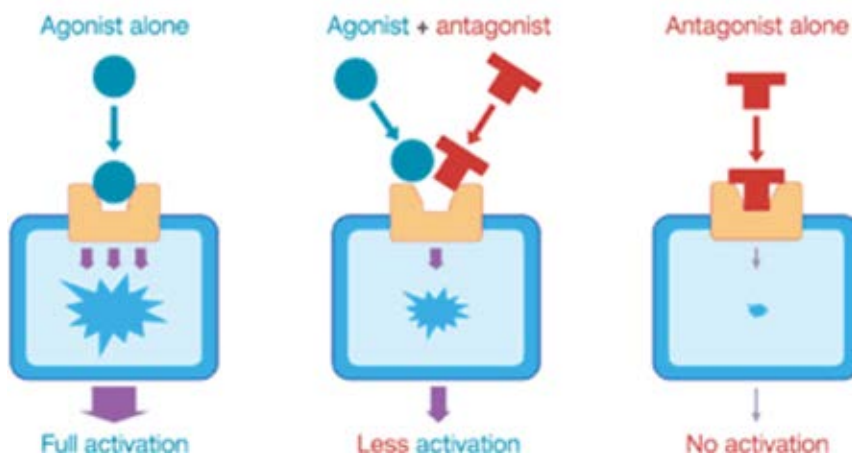
Wzrastająca liczba doniesień wskazuje na to, że leptyna jest zaangażowana nie tylko w kontrolę poboru pokarmu, ale także w procesy immunologiczne i w wiele innych procesów fizjologicznych takich jak: rozród, wzrost pourodzeniowy, choroby sercowo-naczyniowe i rozwój innych schorzeń. Stąd też nazywana jest hormonem o plejotropowym działaniu.

Od 1994 r. opublikowano na temat leptyny ponad 31 tys. prac. Hormon ten zbudowany jest ze 146 aminokwasów i wydzielany jest przez tłuszcz do krwi, przechodzi przez barierę krew – mózg i wykazuje

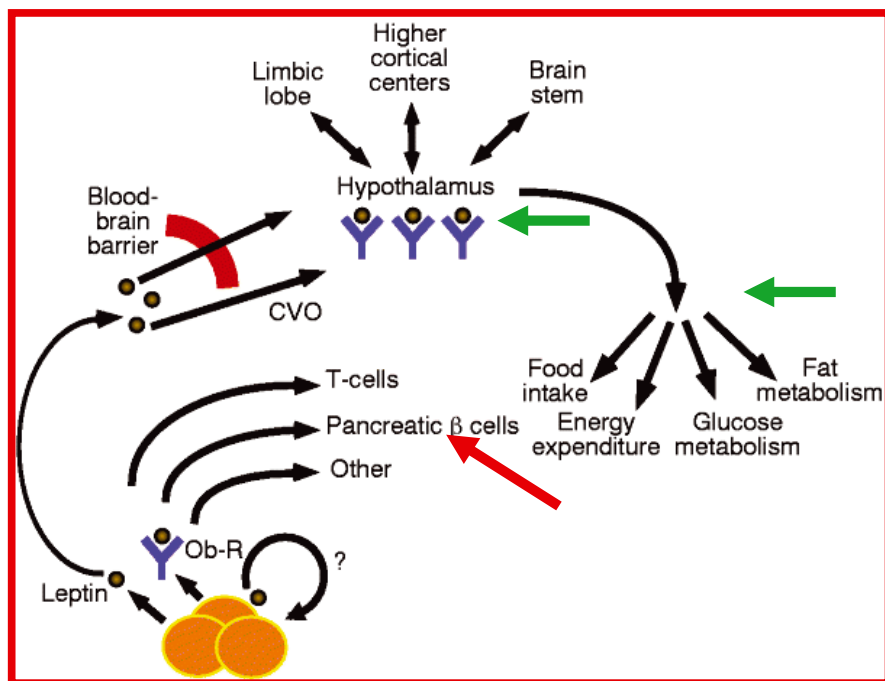
Agonists and Antagonists

Agonists Drugs that occupy receptors and activate them.

Antagonists Drugs that occupy receptors but do not activate them. Antagonists block receptor activation by agonists.



Leptyna jest białkiem o masie 16 KDa, określanym jako adipokina, gdyż wydzielają ją głównie adipocyty, dojrzałe komórki tkanki tłuszczowej



Przygotowanie antagonisty nie jest łatwym zadaniem, ale połączenie bioinformatyki i mutagenезy pozwoliło na wyselekcjonowanie aktywnych mutantów i opracowanie metody otrzymania mutantu leptyny, który ma zmienione w swojej budowie tylko 4 aminokwasy w stosunku do leptyny. Nawet w warunkach mojego laboratorium mogą go przygotować w ilości gramowej

aktywność w mózgu i na obwodzie. Większość działań leptyny związana jest z regulacją procesów metabolicznych (zielone strzałki), ale na obwodzie wykazuje ona przede wszystkim działanie niepożądane (czerwone strzałki), zwiększenie odpowiedzi immunologicznej, rozwój nowotworów i inne. By zablokować negatywne działanie leptyny, zdecydowałem się opracować antagonistę receptora leptyny.

Tego typu mutanty leptyny zostały przygotowane u mnie w laboratorium dla leptyny mysiej, szczurzej, ludzkiej i owczej, umożliwiając przeprowadzenie szeregu badań podstawowych u różnych gatunków zwierząt. Obecnie staram się opracować kilka możliwych zastosowań antagonistów leptyny.

Przede wszystkim pierwszym moim celem było wykorzystanie antagonisty leptyny jako odczynnika do badań i te badania są prowadzone już w kilku laboratoriach.

Kolejnym celem było wykorzystanie antagonisty leptyny w medycynie w leczeniu przewlekłej choroby nerek, która prowadzi do wyczerpania u dializowanych pacjentów.

Obecnie antagonisty leptyny można wykorzystać w doświadczeniach nad leczeniem przewlekłej choroby nerek (chronic-kidneydisease, CKD). U 30–60% chorych na CDK, którzy są dializowani, rozwija się charłactwo, a procent zmarłych wśród pacjentów CDK wynosi od 20 do 30% w roku.

Model myszy CDK wykorzystywany w moim laboratorium stanowią osobniki, u których 5/6 nerki zostało wycięte. Wykorzystując ten model, wykazaliśmy, że zastosowanie antagonisty receptora leptyny odwraca charłactwo i chroni nerki przed zwłóknieniem, ratując życie zwierzętom.

Chciałbym także omówić inne dwa zastosowania antagonisty receptora leptyny w leczeniu chorych. Wykazano, że leptyna przyczynia się do zatkania aorty, dlatego antagonistę mógłby zostać wykorzystany w leczeniu chorób o podłożu sercowo-naczyniowym. Przeprowadziliśmy doświadczenie, w którym umocowaliśmy w błonie wewnętrznej aorty wolnouwalniający zasobnik z antagonistą leptyny, w ten sposób zahamowaliśmy

produkowaną lokalnie leptynę i uchroniliśmy aortę przed zablokowaniem.

Wiele nowotworów daje przerzuty do wątroby, co sprowadza się do usuwania znacznych części tego organu – wątroba może się zregenerować, choć jest to proces powolny, a leptyna jeszcze bardziej go spowalnia. Zatem blokując działanie leptyny, można oczekiwać, iż regeneracja wątroby nastąpi znacznie szybciej.

Dziękuję za uwagę i cierpliwość. Dziękuję wszystkim obecny na tym nadzwyczajnym posiedzeniu Senatu, że zechcieli Państwo być w tym nadzwyczajnym dniu razem ze mną i moją żoną Anną. Jak Państwo widzą, nie brakuje mi pomysłów na badania i dalsze plany na przyszłość ... ale jak to mam zrobić?

Ponieważ kontynuacja tych badań do wieku 120 lat wygląda mi raczej na mało realną – to mam nadzieję, że dojdę z Panem Bogiem do jakiegoś kompromisu, by pozwolił jeszcze popracować przynajmniej przez następne 10–15 lat.

ישראל ארצה – Naród Izraela żyje.

W 70. roku po narodzeniu Chrystusa bunt Żydów przeciwko Rzymowi został stłamszony, świątynia spalona, Jerozolima zburzona, a Żydzi zostali wygnani ze swojej Ojczyzny. Jakimś cudem, którego nie potrafię wytłumaczyć, po prawie 2000 lat prześladowań, my – Żydzi żyjemy dalej. 69 lat temu nasz ruch narodowy – syjonizm doprowadził do powstania państwa Izrael. Mamy teraz nowoczesne państwo, o wysoko rozwiniętym rolnictwie, nowoczesnych technologiach, najlepszych na świecie, kraj jest rozwinięty przemysłowo, ale najważniejsze jest to, że umiemy się doskonale bronić przeciwko tym, którzy chcą nas dalej zniszczyć. Mój Ojciec został zamordowany, starając do ostatniej chwili zarobić pieniądze potrzebne do utrzymania przy życiu mnie i mojej Matki. Nie miał broni, by móc nas obronić. Ale dzisiaj mamy tę siłę, mamy broń i ani moje dzieci, ani wnuki nie przeżyją tego, co ja przeszedłem.

Rektor Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie prof. dr hab. inż. Włodzimierz Sady doktorem *honoris causa* Słowackiego Uniwersytetu Rolniczego w Nitrze

Nitra, 15 czerwca 2017 r.

Uniwersytet Rolniczy w Nitrze na Słowacji uhonorował dwóch zasłużonych dla nauki profesorów: **Ivana Krefta** z Lublany (Słowenia) oraz **Włodzimierza Sady** – JM Rektora Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie. Obaj naukowcy z rąk JM Rektora Słowackiego Uniwersytetu Rolniczego – **profesora Petra Bielika**, w asyście Senatu tamtejszej Uczelni oraz zgromadzonych gości, odebrali szacowny tytuł doktora *honoris causa* Słowackiego Uniwersytetu Rolniczego w Nitrze.

Z tej uroczystości prezentujemy wykład JM Rektora Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie prof. dr hab. inż. Włodzimierza Sady – doktora *honoris causa* Słowackiego Uniwersytetu Rolniczego w Nitrze

Magnificencje Państwo Rektorzy, Dostojni Przedstawiciele Senatów Uniwersytetu w Nitrze i Krakowie, Przedstawiciele Instytutu Żywności w Lublanie, Szanowna Pani Minister, Ekszelencjo Panie Konsulu, Panie profesorze Ivane Kreftcie – doktorze honoris causa, Studenci, Drodzy Państwo!

Serdecznie dziękuję Władzom Uniwersytetu Rolniczego w Nitrze za nadanie mi tytułu doktora *honoris causa*. Szczególnie dziękuję **JM Rektorowi, profesorowi Petrowi Bielikowi**, za wygłoszenie laudacji – to dla mnie bardzo wzruszająca chwila. Otrzymanie tej godności uważam za dowód zaufania, ale również zobowiązania do podtrzymywania wyjątkowych relacji, jakie łączą nasze Uczelnie. Wyjątkowości dzisiejszej uroczystości nadaje także fakt, że nasze narody mają podobną historię, tradycję i kulturę. O tej wyjątkowości najlepiej



Pamiątkowe zdjęcie kończące uroczystość nadania tytułu doktora honoris causa Słowackiego Uniwersytetu Rolniczego w Nitrze. W środku kadru od lewej: profesor Włodzimierz Sady i Ivan Kreft

świadczy to, że w czasie licznych spotkań możemy mówić we własnych językach, które są tak podobne. Niedawno w czasie rozmowy z panem konsulem **Ivanem Škorupą** zaznaczyłem, że nawet nazwa waszej Stolicy – Bratysława – brzmi dla nas znajomo, rodzinnie – pokazuje, że jesteśmy braćmi.

Moje wystąpienie oprę o trzy elementy: historię, teraźniejszość i przyszłość – podkreślając w każdym z nich wyjątkowość naszych relacji.

Historia magistra vitae est

Historia jest nauczycielką życia – historia tytułu doktora *honoris causa* swymi korzeniami sięga XV wieku – był to czas rozkwitu uniwersytetów. Nauka rozwijała się dzięki wymianie myśli, zaś nauczanie dzięki łacinie było prostsze niż w późniejszym okresie. Uniwersytet Rolniczy w Krakowie

powstał 64 lata temu i praktycznie od samego początku zainicjowana została wymiana naukowa z Uniwersytetem w Nitrze. Gdy ja rozpocząłem studia w 1967 r., to już od 3 lat trwała współpraca naukowa, którą zainicjował **profesor Dušan Húska**. Organizował on współpracę z Uniwersytetami w Rostocku, Gödöllő, Halle oraz Krakowie. W jej ramach wielu pracowników, a następnie studentów Wydziału Inżynierii Środowiska i Geodezji uczestniczyło w krótkoterminowych wizytach naukowo-dydaktycznych w Nitrze. Pierwszy raz w takim charakterze w roku 1964 wyjechali z Krakowa do Nitry **profesorowie Prochal, Polak i Bala**. To był początek intensywnej współpracy międzynarodowej. Chcę też nadmienić, że w roku 2010 **profesor Dušan Húska** otrzymał tytuł doktora *honoris causa* Uniwersytetu Rolniczego



JM Rektor UR w Krakowie profesor Włodzimierz Sady w czasie okolicznościowego wystąpienia

w Krakowie. Także w tym czasie **profesor Spyрка** i **rektor Kubica** zainicjowali badania chowu bydła mlecznego w Karpatach – prowadziła je **profesor Anna Belajová**. W te prace zaangażował się młody wówczas pracownik naszej Uczelni **profesor Janusz Żmija** – mój poprzednik jako doktor *honoris causa* Uniwersytetu w Nitrze. Pozostając przy tym okresie, chcę podkreślić życzliwość i ogromny wkład naukowy **profesora Petra Bielika** – mojego przyjaciela i doktora *honoris causa* naszej uczelni z roku 2012.

Lata 70. przyniosły rozkwit wymiany naukowej. Pierwszą umowę z Uniwersyte-tem w Nitrze w zakresie hodowli zwierząt podpisywała pani dziekan Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt **profesor Helena Bączkowska**, a ze strony słowackiej **prorektor prof. Hučko**. Następnie **prof. Jan Kaczmarczyk**, **dr Ewa Kapkowska** i **dr Jan Szarek** uczyli się w Nitrze przemysłowej technologii produkcji zwierzęcej. To właśnie gdy rektorem naszej Uczelni był **profesor Tadeusz Wojtaszek**, podpisana została umowa o współpracy naukowej. Uczestniczyli w niej przedstawiciele z Nitry: **rektor Kliment** i **prorektor Palka**. Ze strony naszej Uczelni oprócz **rektora**

Wojtaszka umowę podpisywała **prorektor prof. Władysława Niemczyk** i **dr hab. Helena Kozikowa** oraz **dr Jan Szarek**. Chcę tutaj dodać, że pracę habilitacyjną **profesorowi Klimentowi** recenzował **profesor Zbigniew Staliński**. Jednak największą rolę we współpracy polsko-słowackiej na tym polu odegrał i nadal odgrywa **profesor Josef Bulla** nazywany „polskim ambasadorem”, zaś **profesor Jan Szarek** – już obecnie emerytowany pracownik – od roku 1998 jest członkiem zagranicznym Słowackiej Akademii Nauk w Nitrze. Skoro mówimy o ambasadorach – chcę podziękować **profesorowi Andrzejowi Krasnodębskiemu** – „słowackiemu ambasadorowi” naszej Uczelni, który służył nieocenioną pomocą w załatwianiu formalności związanych z dzisiejszym świętem – jest on także habilitantem Uniwersytetu w Nitrze.

Pod koniec lat osiemdziesiątych na Wydziale Inżynierii Produkcji i Energetyki złożył wizytę **profesor Ivan Petranský** – kierownik Katedry Pojazdów Rolniczych Wydziału Mechanizacji Wyższej Szkoły Rolniczej w Nitrze. Zaprosił on pracowników naszego wydziału do złożenia wizyty w Nitrze. W wyniku

tego zaproszenia z Krakowa wydelegowano dwójkę adiunktów. Co więcej, chwilowy brak kadry na nowo powstających kierunkach w Krakowie uzupełniany był naukowcami z Nitry. Chcę tu wspomnieć **profesora Jána Murgaša**, który przez dwa lata dojeżdżał do Krakowa, aby prowadzić zajęcia.

Początek XXI wieku przyniósł nowe wyzwania, ale i ogromne możliwości wykorzystania wspólnych doświadczeń. W 2000 r. Wydział Leśny rozpoczął dynamiczną współpracę z **profesorem Pavlem Eliášem** z Katedry Botaniki, zaś w organizowanych przez niego konferencjach pt. „Populárna biológia rastlín” z Krakowa uczestniczyli naukowcy: **Jan Bodziarczyk**, **Anna Gazda**, **Janusz Szewczyk** i **Jerzy Szwagrzyk**.

1 maja 2004 r. weszliśmy do Unii Europejskiej, uproszczony został obieg myśli, przełożyło się to na intensyfikację wymiany naukowej. Współpracę w ramach Polskiego Towarzystwa Technologów Żywności prowadzili kolejno: **profesor Krzysztof Surówka**, **profesor Grażyna Jaworska** i **profesor Lesław Juszcak**, zaś ze strony słowackiej współpracę koordynował **profesor Dandar** (Slovenská Spoločnosť pre Výživu) z Bratysławy, a następnie **profesor Golian** z Uniwersytetu w Nitrze. Wynikiem tej współpracy jest wzajemne uczestnictwo w konferencjach naukowych w Polsce Żywność XXI Wieku i na Słowacji Laboralim.

Dowodem wysokiego poziomu współpracy jest fakt, że na długiej liście profesorów wizytujących szczególnie miejsce zajmują profesorowie z Nitry, zaś w tym gronie pragnę wymienić panią dziekan **Elenę Horską**, której zawdzięczamy otwarcie w Krakowie zajęć *double degree*. Bardzo mocno zaangażowani w te prace byli także **profesor Andrzej Lepiarczyk** i **docent Peter Ondrišík**, którzy podpisali porozumienie o utworzeniu studiów II stopnia *double degree in agriculture*. Studia te zamierzamy uruchomić w roku akademickim 2018/2019 i jest to kontynuacja współpracy Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego UR

z Uniwersytetem w Nitrze, gdyż od roku są prowadzone takie studia w dyscyplinie ekonomii – *double degree business economics*.

Gaudeamus igitur, iuvenes dum sumus!

Radujmy się, póki jesteśmy młodzi. Tak rozpoczyna się hymn studencki, którego historia sięga XIII wieku. To właśnie studenci tworzą uniwersytet. Ich jakość, a nie liczba stanowią o sile uczelni – to jest właśnie nasza terażniejszość, która czerpie swe korzenie z przeszłości, z dorobku naukowego i organizacyjnego osób starszych – z mojego pokolenia, które budowało te wzajemne relacje, w które obecnie studenci naszych uczelni mogą wejść i z nich czerpać. Początki tej wymiany były skromne i raczej korzystali z niej młodzi naukowcy – był to czas, gdy byłem najpierw dziekanem Wydziału Ogrodniczego, a następnie prorektorem ds. dydaktycznych i studenckich. Poszerzenie Unii Europejskiej i programy Erasmus i CEEPUS przyczyniły się dodatkowo do ożywienia tej wymiany. Główną osobą reprezentującą Wydział Ogrodnictwa i Inżynierii Krajobrazu SPU

jest pani **dr Mária Bihúňová**, wicedziekan ds. współpracy międzynarodowej. Od 2014 w ramach programu CEEPUS mój wydział uczestniczy w bardzo udanej inicjatywie Summer School. Do zadań nauczycieli akademickich w ramach tych programów należało wygłoszenie cyklu wykładów tematycznych oraz wsparcie słowackiej kadry w prowadzeniu projektów zagospodarowania terenu centrum wystawienniczego Agrokomplex w Nitrze. Ponadto Wydział Biotechnologii i Ogrodnictwa UR wspólnie z Wydziałem Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu w Nitrze oraz Uniwersytetem Mendla w Brnie prowadzą międzynarodowe studia ogrodnicze II stopnia – w ubiegłym tygodniu, 9 czerwca, odbyły się obrony prac studentów pierwszego rocznika. Wysoki poziom kształcenia i bliskość kulturowa powodują, że na mapie uczelni, z którymi prowadzimy wymianę studencką, Nitra zajmuje szczególnie miejsce. Ale życie studenckie to nie tylko nauka, to także wspólne wyjazdy, znajomości i przygody. Pozostaniemy jeszcze przy bliskości kulturowej – na tym polu szczególnie zasługi mają

zespoły: góralski SKALNI i myśliwski HARGARD. Pielęgnują one tradycje regionu Karpat – w tym przypadku góry nie dzielą nas, lecz jeszcze silniej łączą.

Vivat Academia, vivat professores!

Semper sint in flore!

Na zakończenie powrócę jeszcze raz do hymnu studenckiego – zawiera on najlepsze życzenia, które pragnę złożyć na ręce JM Rektora Uniwersytetu w Nitrze i dyrekcji Instytutu Żywności w Lublanie oraz wszystkich zaproszonych gości. Wychodząc od stwierdzenia, że historia jest nauczycielką życia, wspólnie ze studentami radowaliśmy się z faktu, „że jesteśmy młodzi”. Teraz czas, aby popatrzeć w przyszłość. Wiem, że jeżeli dobrze wykorzystamy wspólny potencjał badawczy, jeżeli pasją poznawania świata zarazimy kolejne pokolenia studentów, wówczas będziemy mogli zawołać wraz z nimi: *Vivat Academia, vivat professores!*, a jako ogrodnik z zamiłowania i profesji chcę dodać: „Niech zawsze kwitnie!”

Semper sint in flore! Semper sint in flore!

Notka biograficzna

Włodzimierz Jakub Sady, profesor doktor habilitowany, inżynier nauk rolniczych w zakresie ogrodnictwa. Urodził się 26 lipca 1946 r. w Porąbce Uszewskiej (woj. małopolskie). Żona: Stanisława z d. Buczek, córki: Katarzyna (1973) i Anna (1980).

Przebieg kariery naukowej

W 1972 r. ukończył z wyróżnieniem studia na Wydziale Ogrodniczym AR w Krakowie i otrzymał dyplom magistra inżyniera ogrodnictwa na podstawie pracy *Wpływ nawożenia organicznego na plon i zawartość niektórych składników w owocach truskawek odmiany «purpuratka» na plantacji założonej z rozsady wolnej od nicieni i roztocza truskawkowego*. Stopień doktora nauk rolniczych uzyskał na tym samym wydziale na podstawie dysertacji *Przydatność różnych podkładów grzejnych i podłoży organicznych*

w wiosennej uprawie szklarniowej melona (Acta Agr. Silv., ser. Agr., 18,2,1979). Habilitował się z zakresu ogrodnictwa (1987) także, na podstawie pracy: *Wpływ składu mineralnego pożywki i wybranych czynników agrotechnicznych na wzrost i plonowanie pomidora (Lycopersicon esculentum Mill.) w uprawie metodą cienkwarstwowych kultur przepływowych (CKP)* (Zesz. Nauk. AR w Krakowie, ser. Rozprawy, 116, 1987). Tytuł naukowy profesora nauk rolniczych otrzymał w 1996 r.

Kariera zawodowa

Przed podjęciem studiów (1967) prowadził rodzinne gospodarstwo rolno-ogrodnicze, kształcąc się w Korespondencyjnym Technikum Ogrodniczym w Tarnowie-Gumniskach. Po ukończeniu studiów rozpoczął pracę na Wydziale Ogrodniczym AR w Krakowie, początkowo jako asystent (1972–73), a następnie starszy asystent (1973–77), adiunkt

(1977–89), docent (1989–96), profesor nadzwyczajny (1996–2004) i profesor zwyczajny (2004). W latach 1992–96 był kierownikiem Zakładu, a od 1996 r. kierownikiem Katedry Uprawy Roli i Nawożenia Roślin Ogrodniczych na Wydziale Ogrodniczym UR w Krakowie. W okresie od kwietnia 1994 do marca 1995 r. był zatrudniony w ZPOW Alima-Gerber SA w Rzeszowie na stanowisku doradcy naukowego-konsultanta ds. jakości surowca, zaopatrzenia i współpracy z terenem, równocześnie prowadząc wykłady na Wydziale Ogrodniczym AR w Krakowie i sprawując merytoryczną opiekę nad rozwojem młodej kadry naukowej w Zakładzie Uprawy Roli i Nawożenia Roślin Ogrodniczych.

Staże i praktyki naukowe

Odbył miesięczny staż naukowy w Instytucie Produkcji Ogrodniczej AR w Poznaniu (1974), 4-tygodniowy staż naukowy w Instytucie Marica, Płowdiw, Bułgaria (1975),

6-miesięczny staż naukowy w Long Island Research Laboratory, Cornell University, USA (1980) oraz na przełomie lat 1979/80 roczny staż w Ivy Acres Farm, Calverton, USA. W 1987 r. odbył staż w Instytucie Puszkarowa w Sofii, w 1988 r. w Instytucie Agrofizyki w Leningradzie, a w 1995 r. w Reńskim Uniwersytecie w Niemczech.

Aktywność organizacyjna

W latach 1973–2002 brał czynny udział w pracach wielu komisji wydziałowych. Był członkiem Rektorskiej Komisji ds. Inwestycji i Remontów (1987–1990) oraz Uczelnianej Komisji ds. Hoteli i Mieszkań Służbowych (1991–1993). W latach 2002–2005 pełnił funkcję dziekana Wydziału Ogrodniczego, w latach 2005–2008 oraz 2008–2012 prorektora ds. dydaktycznych i studenckich, a w latach 2012–2016 rektora Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie. W 2016 r. został ponownie wybrany na rektora w kadencji 2016–2020. Był członkiem Komisji Nauk Rolniczych i Leśnych PAN, Oddział w Krakowie (1988–1994), członkiem Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Nauk Ogródniczych (1999–2006). Jest członkiem International Society for Horticultural Science, Krakowskiego Towarzystwa Nauk Ogródniczych, Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Ogródnictwa NOT (w latach 1982–1986 prezes krakowskiego oddziału Stowarzyszenia). W latach 1995–1998 był członkiem Wojewódzkiego Zespołu ds. Restrukturyzacji i Modernizacji Ogródnictwa w Rzeszowie, który opracował perspektywiczne kierunki rozwoju ogrodnictwa dla regionu południowo-wschodniej Polski. W okresie 1996–2000 był członkiem Wojewódzkiej Społecznej Rady Doradztwa Rolniczego przy ODR w Boguchwale. W latach 1982–1986 był członkiem Komisji Rolnej Dzielnicowej Rady Narodowej Kraków-Krowodrza. Od 2001 r. jest członkiem Rady Małopolskiego Stowarzyszenia Doradztwa Rolniczego z siedzibą na UR w Krakowie. Jest współzałożycielem Fundacji Uniwersytetu Rolniczego im. H. Kołłątaja w Krakowie i od chwili jej powstania (2006) pełni funkcję zastępcy przewodniczącego Rady Fundacji.

Zainteresowania naukowe

Jego główne zainteresowania naukowe skupiają się na zagadnieniach związanych z technologią uprawy, nawożeniem i żywieniem mineralnym roślin (w tym biofortyfikacją pierwiastków śladowych i ograniczaniem skażenia plonów azotanami, azotynami i metalami ciężkimi) oraz produkcją warzyw o wysokiej wartości odżywczej i biologicznej.

Dorobek naukowy

Jego dorobek naukowy liczy ponad 330 pozycji, w tym m.in.: 132 oryginalne prace twórcze, 1 patent przyznany (następne 3 patenty złożone), 1 wzór użytkowy, 82 prace opublikowane w materiałach konferencyjnych, 18 instrukcji wdrożeniowych.

Działalność dydaktyczna

Był promotorem pięciu rozpraw doktorskich (wszystkie obronione z wyróżnieniem), recenzentem 6 prac doktorskich, 9 rozpraw habilitacyjnych, 4 wniosków na stanowisko profesora i 4 wniosków o tytuł profesora, jednego wniosku o Nagrodę Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, 4 podręczników oraz wielu wniosków o grant i grantów wykonanych, a także publikacji do czasopism naukowych.

Współpraca z praktyką

W całym okresie działalności zawodowej brał aktywny udział w szkoleniach służb agrotechnicznych, nauczycieli zawodu i uczniów szkół zawodowych, a także producentów prowadzących specjalistyczne gospodarstwa ogrodnicze. Jako rzeczoznawca SITO jest autorem wielu ekspertyz w spornych sprawach sądowych i opinii opracowywanych na zlecenie zainteresowanych stron. Był autorem i głównym ekspertem programu PHARE „Integrowany system produkcji warzyw w rejonie rzeszowskim”, realizowanego w 1995 r. i obejmującego swym zasięgiem 5 dawnych województw południowo-wschodniej Polski. Był też ekspertem programu PHARE „Modernizacja produkcji sadowniczej i szkółkarskiej regionu Polski Południowo-Wschodniej”, realizowanego w latach 1995–1996. W latach 1993–2005 był konsultantem i doradcą

naukowym w zakresie zapewnienia jakości surowca dla przemysłu przetwórczego ZPOW Alima-Geber SA w Rzeszowie, produkującego wyroby dla niemowląt i dzieci. Utrzymuje stałą współpracę z praktyką ogrodniczą, m.in. ze Zrzeszeniem Plantatorów Owoców i Warzyw dla Przemysłu w Rzeszowie.

Odnaczenia i wyróżnienia

Wyróżniony został odznaką honorową Zasłużony dla Rolnictwa (2011), Medalem Komisji Edukacji Narodowej (2010), nagrodą indywidualną III stopnia Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki (1989), nagrodą indywidualną II stopnia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za osiągnięcia organizacyjne (2013, 2014 i 2015), Srebrną Odznaką za Pracę Społeczną dla Miasta Krakowa (1988), Odznaką Honoris Gratia za Zasługi dla Miasta Krakowa (2013) oraz odznaczony Brązowym Krzyżem Zasługi (1978) i Złotym Krzyżem Zasługi (2014).

Ponadto otrzymał: Odznakę Zarządu Głównego ZKRP za Zasługi dla Związku Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych (2014), Kordelas Leśnika Polskiego nadany przez Dykcję Generalną Lasów Państwowych za szczególne zasługi dla leśnictwa (2012), złoty medal Serce za Serce Fundacji Prometeusz (2014) oraz odznakę Honorowy Członek Zespołu Sygnalistów Myśliwskich „Hagard” UR w Krakowie (2014). Otrzymał tytuły: doktora *honoris causa* Lwowskiego Narodowego Uniwersytetu Rolniczego (4 XII 2015), profesora honorowego Uralskiego Narodowego Uniwersytetu Rolniczego w Jekaterynburgu (4 II 2015), nadany przez Ministerstwo Rolnictwa Federacji Rosyjskiej, oraz profesora honorowego Podolskiego Narodowego Uniwersytetu Rolniczego w Kamieńcu Podolskim (1 IX 2015), nadany przez Ministerstwo Oświaty i Nauki Ukrainy, a także honorowego obywatela Gminy Dębno (24 XI 2015), nadany przez Radę Gminy Dębno.

Zainteresowania

Jest bibliofilem i posiadaczem biblioteki liczącej ponad 6 tys. pozycji. Jego pasją jest historia oraz podróże i zwiedzanie, szczególnie obiektów historycznych i przyrodniczych.

Uroczyste odnowienie doktoratów, nadanie odznaczeń państwowych, promocje habilitacyjne, doktorskie

Kraków, 12 maja 2017 r.

Witając zebranych, w tym Józefa Pilcha – wojewodę małopolskiego oraz prof. dr. hab. inż. Andrzeja Grzywacza – doktora *honoris causa* naszej Uczelni, członka rzeczywistego PAN, JM Rektor Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie prof. dr. hab. inż. Włodzimierz Sady podkreślił, że spotkanie to jest wielkim świętem dla całej Społeczności Uniwersytetu.

UROCZYSTE ODNOWIENIE DOKTORATÓW

Zgodnie z akademicką tradycją Rady Wydziałów: Rolniczo-Ekonomicznego, Hodowli i Biologii Zwierząt oraz Inżynierii Produkcji i Energetyki, podjęły jednomyślne uchwały o odnowieniu stopnia naukowego doktora dostojnym Jubilatam. Aktu ponownej promocji doktorskiej dokonał JM Rektor UR profesor Włodzimierz Sady.

W obecnym roku zaszczytu tego dostąpili:

prof. dr. hab. inż. Andrzej Binek

prof. dr. hab. inż. Marian Tischner

prof. dr. hab. inż. Stanisław Kopeć.

Pamiątkowe zdjęcie Jubilatów prezentujemy na trzeciej stronie okładki Biuletynu.

MEDAL IM. MICHAŁA OCZAPOWSKIEGO

W dalszej części uroczystości JM Rektor informował, że Kapituła medalu im. Michała Oczapowskiego, za wybitny wkład w rozwój warzywnictwa przyznała to wyjątkowe wyróżnienie Profesorowi Stanisławowi Cebuli. W imieniu Kapituły aktu wręczenia dokonał prof. dr. hab. Andrzej Grzywacz.

WRĘCZENIE ODZNAZEŃ PAŃSTWOWYCH

Prof. dr. hab. inż. Krzysztof Ostrowski – Prorektor ds. Organizacji i Rozwoju



Otwarcia uroczystości dokonał JM Rektor UR prof. dr. hab. inż. Włodzimierz Sady

Uczelni ponformował zebranych, że w 2015 roku 38 pracowników Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie zostało uhonorowanych medalem za Długoletnią służbę.

MEDAL ZŁOTY ZA DŁUGOLETNIĄ SŁUŻBĘ otrzymali:

prof. Jarosław Frączek

mgr inż. Bożena Firek

Wiesława Karczmarzyk

dr inż. Jan Kołodziej

prof. Edward Kunicki

prof. Halina Kurzawińska

Irena Marczyk

dr Anna Natanek

prof. Andrzej Sechman

prof. Piotr Siwek

inż. Marek Turschmid

dr hab. inż. Ryszard Tuz

inż. Gabriel Wojcieszek

dr hab. Wojciech Wdowiak

MEDAL SREBRNY ZA

DŁUGOLETNIĄ SŁUŻBĘ otrzymali:

dr inż. Zbigniew Daniel

Anna Domagała

dr inż. Andrzej Gruchot

dr inż. Beata Grygierzec

dr inż. Sławomir Klatka

dr hab. Jarosław Knaga

dr hab. Jarosław Łuszczynski

dr inż. Mirosław Pysz

dr inż. Monika Siejka

dr hab. Wojciech Szewczyk

dr hab. Grzegorz Wcisło

MEDAL BRĄZOWY ZA

DŁUGOLETNIĄ SŁUŻBĘ otrzymali:

mgr Ewa Kliś-Brudny

dr hab. Mariusz Kormanek

dr inż. Stanisław Łapiński

dr Robert Socha

dr inż. Tomasz Szul

dr inż. Marcin Tomasiak
dr hab. Ewelina Węsierska
dr inż. Paweł Zadrozny
dr inż. Joanna Zubel-Łojek

Aktu dekoracji dokonał **Józef Pilch** – **Wojewoda Małopolski**, asystował **JM Rektor UR prof. Włodzimierz Sady**. W imieniu odznaczonych głos zabierał **prof. Jarosław Frączek**.

PROMOCJE HABILITACYJNE

W okolicznościowym wystąpieniu **Prorektor Krzysztof Ostrowski** poinformował, że każdego roku grono naszych nauczycieli akademickich powiększa się o kilkudziesięciu doktorów habilitowanych i doktorów. Stopień naukowy doktora habilitowanego w ciągu minionego roku uzyskało **16** osób (w tym **13** pracowników Uniwersytetu Rolniczego) i tym samym nasza Uczelnia osiągnęła liczbę **559** wypromowanych doktorów habilitowanych. Następnie dziekani przybliżyli sylwetki i dorobek naukowy habilitantów.

W roku akademickim 2016/2017 habilitację otrzymali:

z Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego
dr hab. inż. Marek Kołodziejczyk
z Wydziału Leśnego
dr hab. inż. Ewa Błońska
dr hab. inż. Mariusz Kormanek
dr hab. inż. Maciej Pach
z Wydziału Inżynierii Środowiska i Geodezji
dr hab. inż. Andrzej Bogdał
dr hab. inż. Agnieszka Policht-Latawiec
z Wydziału Biotechnologii i Ogrodnictwa
dr hab. inż. Grzegorz Łysiak
z Wydziału Technologii Żywności
dr hab. inż. Marek Jakubowski
dr hab. Karen Khachatryan
dr hab. inż. Marcin Łukasiewicz
dr hab. inż. Magdalena Michalczyk
dr hab. Jacek Rożnowski
dr hab. inż. Bożena Stodolak
dr hab. Magdalena Surma
dr hab. Marta Tomczyńska
dr hab. Agnieszka Wikiera



Pamiątkowe zdjęcie promowanych doktorów habilitowanych

PROMOCJE DOKTORSKIE

W minionym roku stopień naukowy doktora uzyskało **36** osób, w tej liczbie jest **32** doktorantów Studium Doktoranckiego oraz **4** pracowników innych instytucji. Tym samym dorobek naszej Uczelni od początku swego istnienia, jako Uczelni Akademickiej osiągnął liczbę **1673** wypromowanych doktorów.

Stopień naukowy doktora otrzymali:
z Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego

dr inż. Anna Fiust
dr inż. Przemysław Kopeć
dr inż. Dorota Nowak-Musiał
dr inż. Milena Rusin
z Wydziału Leśnego
dr inż. Lucjan Długosiewicz
dr inż. Paweł Domagała
dr inż. Marek Drozd
dr inż. Maria Gronicz
dr inż. Włodzimierz Grzebieniowski
dr inż. Anna Hebda
dr inż. Marek Maj
dr inż. Karolina Olszanowska-Kuńka
dr inż. Łukasz Pogoński
dr inż. Andrzej Suchanek
z Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt
dr inż. Marta Basiaga
dr inż. Michał Błasiak
dr inż. Monika Stefaniuk-Szmukier
z Wydziału Inżynierii Środowiska i Geodezji
dr inż. Łukasz Borek
dr inż. Robert Gradka
dr inż. Paweł Kotlarz
dr inż. Edyta Kruk
dr inż. Małgorzata Leja

dr inż. Katarzyna Matkowska
dr inż. Magda Pluta
dr inż. Tomasz Szewczyk
z Wydziału Biotechnologii i Ogrodnictwa
dr inż. Joanna Bonio
dr inż. Justyna Mazur
dr Beata Ochał
dr inż. Katarzyna Śniegowska-Świerk
z Wydziału Inżynierii Produkcji i Energetyki
dr inż. Agnieszka Tomczyk
z Wydziału Technologii Żywności
dr inż. Izabela Czyżyńska-Cichoń
dr inż. Magda Filipczak-Fiutak
dr inż. Monika Kosowska
dr inż. Agnieszka Pluta-Kubica.

W imieniu nowo mianowanych doktorów habilitowanych i doktorów głos zabierał **dr hab. inż. Andrzej Bogdał**.

Zamykając uroczystość **JM Rektor UR profesor Włodzimierz Sady** serdecznie dziękował: Wojewodzie, Jubilatam, Promotorom, członkom Senatu, Dziekanom, Radom Wydziałów za obecność oraz przeprowadzenie przewodów doktorskich i habilitacyjnych. Nowym doktorom habilitowanym i doktorom złożył życzenia wszelkiej pomyślności, dalszych sukcesów naukowych, zaś ich rodzinom i uczestnikom uroczystej promocji wyraził wdzięczność za udział w uroczystości.

Oprawę muzyczną zapewnił Chór Uniwersytetu Rolniczego, pod dyrekcją **dr Joanny Gutowskiej-Kuzmicz**.

Opracowanie: Pion Prorektora ds. Organizacji i Rozwoju Uczelni

Informacje z przebiegu obrad Senatu UR

Posiedzenie w dniu 26 maja 2017 r.

Rektor poinformował, że w okresie od ostatniego posiedzenia Senatu zmarli: **prof. dr hab. inż. Henryk Piróg** – emerytowany profesor doktor habilitowany nauk rolniczych w zakresie genetyki i hodowli roślin, długoletni pracownik dawnego Wydziału Techniki i Energetyki Rolnictwa; **mgr Teresa Chrzanowska** – emerytowana pracownica Biblioteki Głównej UR; **mgr inż. Jan Sobociński** – były dyrektor administracyjny; **Liliana Drzał** – emerytowana pracownica dziekanatu Wydziału Inżynierii Środowiska i Geodezji.

Rektor poinformował, że:

- 17 maja odbyła się kolejna edycja akcji „Pola nadziei”;
- **inż. arch. kraj. Agata Lenart** została laureatką ogólnopolskiego konkursu Stowarzyszenia Polskich Architektów Krajobrazu na najlepszą pracę dyplomową z zakresu architektury krajobrazu w roku akademickim 2015/2016, uzyskując wyróżnienie w kategorii prac inżynierskich. Promotorem pracy zatytułowanej *Projekt koncepcyjny rekompozycji parku im. Stanisława Wyspiańskiego w Krakowie w nawiązaniu do pozostałości Fortu 9 Krowodrza* była **dr inż. arch. Magdalena Swaryczewska**;
- w trakcie tegorocznych krakowskich Juwenaliów na najmilszą studentkę Krakowa została wybrana **pani Alicja Janczura** – studentka weterynarii;
- 19 maja odbył się koncert jubileuszowy 10-lecia Chóru Męskiego Krakowskiego Środowiska Akademickiego „Agricola”;
- w dniach 24–27 maja odbywa się 17. edycja Festiwalu Nauki i Sztuki w Krakowie.

Senat pozytywnie zaopiniował zatrudnienie **prof. dr. hab. inż. Andrzeja Misztala** na stanowisku profesora zwyczajnego w Katedrze Ekologii, Klimatologii i Ochrony Powietrza.

Senat ustalił:

- wytyczne do opracowania programów i planów studiów podyplomowych prowadzonych na Uniwersytecie Rolniczym im. Hugona Kołłątaja w Krakowie od roku akademickiego 2017/2018;
- warunki i tryb rekrutacji na studia wyższe prowadzone na Uniwersytecie Rolniczym im. Hugona Kołłątaja w Krakowie od roku akademickiego 2018/2019;
- liczbę miejsc na poszczególnych kierunkach studiów stacjonarnych w roku akademickim 2017/2018.

Senat przyjął sprawozdanie Kanclerza z wykonania powierzonych mu zadań za ostatni rok.



Posiedzenie Senatu UR w dniu 23 czerwca 2017 r.

Rektor poinformował, że w okresie od ostatniego posiedzenia Senatu zmarli: **mgr Jan Przeniosło** – emerytowany kwesor UR, **prof. dr hab. inż. Andrzej Wnuk** – emerytowany profesor Wydziału Biotechnologii i Ogrodnictwa. Wspomnienia o zmarłych będą opublikowane się w następnym wydaniu Biuletynu.

Rektor poinformował, że:

- 16 czerwca w czasie Święta Małopolski wręczono Odznaki Honorowe Województwa Małopolskiego. Srebrnym Krzyżem Małopolski Zarząd Województwa uhonorował **prof. dr. hab. inż. Józefa Bieńka**;
- wpłynęły podziękowania od Akademickiego Koła PCK i Klubu HDK UR za pomoc i przychylność Władz UR podczas akcji krwiodawstwa, która odbyła się 6 i 7 czerwca 2017 r. na terenie Centrum Kultury Studenckiej ARKA;
- 22 czerwca 2017 r. Rektor wziął udział w spotkaniu sprawozdawczym podsumowującym działalność Uczelnianej Rady Samorządu Studentów UR.

Senat pozytywnie zaopiniował zatrudnienie **dr. hab. Mirosława Kłuska** na stanowisku profesora nadzwyczajnego w Zakładzie Polityki Społecznej i Doradztwa.

Senat zniósł następujące kierunki studiów na Wydziale Hodowli i Biologii Zwierząt Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie:

- a) kierunek studiów II stopnia rybactwo od roku akademickiego 2017/2018;
- b) kierunek studiów I stopnia rybactwo od roku akademickiego 2017/2018;
- c) kierunek studiów II stopnia biologia od roku akademickiego 2017/2018;
- d) kierunek studiów I stopnia biologia od roku akademickiego 2017/2018;

Senat określił:

- zasady ustalania zakresu obowiązków nauczycieli akademickich Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, rodzaje zajęć dydaktycznych objętych zakresem tych obowiązków, w tym wymiar zadań dydaktycznych dla poszczególnych stanowisk oraz zasad obliczania godzin dydaktycznych;
- zasady oraz tryb powierzania nauczycielowi akademickiemu Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie prowadzenia zajęć dydaktycznych w wymiarze przekraczającym liczbę godzin ponadwymiarowych określoną w ustawie;
- zasady pobierania opłat związanych z odbywaniem studiów, opłat za usługi edukacyjne oraz tryb i warunki zwalniania z opłat studentów lub doktorantów.

Senat zatwierdził:

- wzór dyplomu ukończenia studiów II stopnia, prowadzonych wspólnie na kierunku *international master of horticultural science* w Krakowie;
- wzór dyplomu ukończenia jednolitych studiów magisterskich prowadzonych wspólnie dla absolwentów kierunku weterynaria;
- wzór dyplomu doktorskiego.

Senat odwołał przewodniczącego Senackiej Komisji ds. Nauczania prof. dr. hab. inż. Bogusława Michalca i powołał nowego przewodniczącego Senackiej Komisji ds. Nauczania – dr. hab. inż. Andrzeja Kalisza.

Senat uchwalił Plan rzeczowo-finansowy na 2017 r.

Oryginały protokołów wraz z załącznikami znajdują się w Sekretariacie Rektora Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie.

Wspomnienie o zmarłych

– śp. prof. dr hab. inż. Henryk Piróg

(1935 – 2017)

Z głębokim smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci **prof. dr hab. Henryka Piroga**. 4 maja 2017 r. – „w chwili kiedy przyroda budzi się do życia”, jak to zostało powiedziane w mowie pożegnalnej – odszedł od nas człowiek, który był nie tylko jej wielkim miłośnikiem, ale i pragnął ulepszać ją tak, aby „czynić ją sobie poddaną”.

Uroczystości pogrzebowe odbyły się 8 maja na cmentarzu Batowickim w Krakowie. W imieniu społeczności akademickiej Zmarłego pożegnali: **JM Rektor UR prof. dr hab. inż. Włodzimierz Sady**, **prof. dr hab. inż. Sławomir Kurpaska** – dziekan Wydziału Inżynierii Produkcji i Energetyki, **prof. dr hab. inż. Tadeusz Juliszewski** – dyrektor Instytutu Eksploatacji Maszyn, Ergonomii i Procesów Produkcyjnych.

Henryk Piróg urodził się 11 lipca 1935 r. w Sitańcu nieopodal Zamościa i można powiedzieć, że życzliwość i wewnętrzne ciepło, często charakteryzujące ludzi ze wschodu, zachował przez całe życie. Studia wyższe na Wydziale Rolniczym ówczesnej WSR w Krakowie ukończył w 1960 roku. Stopień naukowy doktora nauk rolniczych uzyskał w 1968 roku w WSR w Poznaniu, a doktora habilitowanego z zakresu genetyki i hodowli roślin w 1977 r. w Instytucie Hodowli i Aklimatyzacji Roślin. Tytuł naukowy profesora nauk rolniczych otrzymał w 1993 r. W czasie pracy zawodowej związany był z wieloma ośrodkami naukowymi: najpierw, bezpośrednio po ukończeniu studiów, pracował w Centralnym Laboratorium Przemysłu Tytoniowego w Krakowie, następnie w Instytucie Hodowli

i Aklimatyzacji Roślin Pastewnych w Krakowie, a w latach 1979–88 zatrudniony był w Zamiejscowym Wydziale Ekonomiki Produkcji i Obrotu Rolnego z Oddziałem Rolniczym w rzeszowskiej filii Akademii Rolniczej w Krakowie, gdzie piastował stanowisko kierownika Zakładu Genetyki i Hodowli Roślin. W latach 1981–88 był prodziekanem wspomnianego wydziału. Od 1988 r. aż do przejścia na emeryturę pracował na ówczesnym Wydziale Techniki i Energetyki Rolnictwa Akademii Rolniczej w Krakowie.

Główne zainteresowania naukowe **Profesora** dotyczyły tworzenia odległych mieszańców u roślin, indukowania autopoliploidów u traw pastewnych oraz hodowli soczewicy. Temu ostatniemu gatunkowi poświęcił znaczną część życia naukowego, prowadząc zarówno hodowlę twórczą, jak i zachowawczą. Efektem tych prac, oprócz działalności publikacyjnej, było zarejestrowanie w roku 1999 jednej z pierwszych polskich odmian soczewicy o nazwie Izka (na cześć ukochanej żony Profesora), a także kolekcja odmian soczewicy z całego świata. Był wielkim propagatorem tego wówczas zupełnie nieznanego gatunku. Dla szerszego grona odbiorców pozostawił nawet specjalistyczną książkę kucharską traktującą o soczewicy.

Był promotorem czterech dysertacji doktorskich i licznych prac magisterskich, zarówno w Rzeszowie, jak i w Krakowie. Został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem 40-lecia Polski Ludowej, odznaką Zasłużony dla Województwa Rzeszowskiego oraz wielokrotnie nagrodami rektora AR w Krakowie. Niewątpliwie



Prof. dr hab. inż. Henryk Piróg

stanowił wzór pracy dydaktycznej dla młodszych adeptów tego zawodu. Wymagał od siebie i współpracowników solidnego nauczania, a od studentów gruntownej wiedzy. Jego wykłady, przetykane często humorystycznymi dygresjami nawiązującymi do omawianej tematyki, przyciągały szerokie grono słuchaczy. Profesor zawsze i z ogromną życzliwością służył swoim doświadczeniem i chętnie pomagał wszystkim potrzebującym.

Żegnamy uznanego naukowca, człowieka o wielkiej kulturze osobistej, wspaniałego pedagoga, wychowawcę wielu pokoleń studentów w Krakowie i Rzeszowie.

Pozostanie na zawsze w naszej pamięci.

*Opracowanie:
dr inż. Urszula Sadowska*

Prof. dr. hab. inż. Józef Bieniek odznaczony Srebrnym Krzyżem Małopolski

Kraków, 16 czerwca 2017 r.

Małopolska już po raz dziewiąty obchodziła swoje święto. Tegorocznym uroczystościom towarzyszył wyjątkowy jubileusz. Od powstania samorządów minęło bowiem 18 lat. Dlatego „pełnoletność” naszego regionu uczczono wyjątkowo, zapraszając do wspólnego, trwającego 22 dni świętowania wszystkich mieszkańców województwa.

Chcemy podkreślić i pokazać, że samorząd regionalny to nie tylko instytucje – powiedział Jacek Krupa – marszałek województwa małopolskiego, otwierając gałę z okazji Święta Małopolski. – To nie procedury i zarządzenia, które można łatwo zmieniać bez większych konsekwencji. Samorząd to ludzie, którzy wspólnie decydują o swoim najbliższym otoczeniu. Bycie Małopolaninem to coś więcej niż metryczka w dowodzie. To ważna część naszej tożsamości. Sami Małopolanie to „regionalni patrioci”, którzy nie chcą opuszczać swojej Małej Ojczyzny – dodał marszałek Krupa.

Najważniejszym punktem obchodów Święta Małopolski było wręczenie odznaczeń osobom i instytucjom, które swoją pracą promują region w Polsce i na świecie. Najwyższym odznaczeniem wojewódzkim – Złotym Medalem Honorowym za Zasługi dla Województwa Małopolskiego – odznaczono Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu; odznaczenie przekazano na ręce dyrektora muzeum – Piotra Cywińskiego. Medale Honorowe za Zasługi dla Województwa Małopolskiego to najwyższe, przyznawane od 2011 r., odznaczenia, którymi wyróżnia się osoby i instytucje przyczyniające się do rozwoju regionu na różnych płaszczyznach działalności, m.in. gospodarczej, kulturalnej, politycznej, społecznej i sportowej. Wśród laureatów

tego odznaczenia znajdują się m.in.: **Marek Nawara, Andrzej Wajda, kardynał Stanisław Dziwisz, Wisława Szymborska.**

Srebrnymi medalami uhonorowano: **Tadeusza Arkita, Janinę i Józefa Dziubasików, ojca Leona Knabita i Dzieło Pomocy Dzieciom Fundację Ruperta Mayera.** Natomiast brązowe odznaczenia przyznano: **Wacławowi Andruszce, Okręgowej Izbie Aptekarskiej w Krakowie, dr hab. Jolancie Perek-Białas, Stefanowi Rożnawskiemu, Janowi Smarduchowi, Bożenie Srebro i Stowarzyszeniu „Pawie Oczko”.**

W ramach Święta Małopolski siedmiu znakomitych mieszkańców naszego regionu wyróżniono Odznakami Honorowymi Województwa Małopolskiego – Krzyżem Małopolski. Złote Krzyże Zarząd Województwa Małopolskiego przyznał: **Leszkowi Mazanowi, Kamilowi Stochowi, Dawidowi Kubackiemu, prof. Janowi Ostrowskiemu** oraz **Andrzejowi Tutajewskiemu.** Srebrne Krzyże odebrali: **prof. Stanisław Mossakowski i prof. dr hab. inż. Józef Bieniek.**

*Opracowanie:
na podstawie doniesień prasowych Redakcja*



Warsztaty naukowe programu CEEPUS w ramach projektu „Landscape created by water” (CIII-Freemover-1617-107691)

Nitra, 12 – 16 czerwca 2017 r.

Dr hab. inż. Agnieszka Policht-Latawiec oraz studenci studiów magisterskich i doktoranckich Wydziału Inżynierii Środowiska i Geodezji oraz Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie uczestniczyli w warsztatach zorganizowanych przez Słowacki Uniwersytet Rolniczy w Nitrze. Dotyczyły one problematyki przestrzeni miejskiej utworzonej przez wodę. Oprócz studentów: **Pauliny Ranošek** i **Renaty Zbylut** oraz doktorantów: **Joanny Kružel**, **Pawła Sokołowskiego** i **Joanny Kowalskiej** z Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie w warsztatach uczestniczyli studenci ze Słowackiego Uniwersytetu Rolniczego w Nitrze, z Uniwersytetu Mendla w Brnie oraz z Instytutu Nawodnienia i Melioracji w Taszkencie. Brali oni udział w zajęciach teoretycznych i praktycznych, zapoznali się z aktami prawnymi



Grupa studentów podczas badań terenowych



Devin – granica austriacko-słowacka – pamiątkowe zdjęcie uczestników warsztatów

dotyczącymi jakości wody w Polsce, na Słowacji, w Czechach i w Uzbekistanie. W ramach integracji kulturowej uczestnicy mogli zobaczyć miejsca związane z tradycją, kulturą oraz historią Nitry

i Bratysławy. Zdobyta wiedza i umiejętności zostaną wykorzystane w warsztatach naukowo-dydaktycznych.

Opracowanie:
dr hab. inż. Agnieszka Policht-Latawiec

Katedra Agrotechniki i Ekologii Rolniczej zaproszona została do współrealizacji międzynarodowego projektu szkoleniowego pod nazwą: *Wpływ wieloletnich zabiegów agrotechnicznych na właściwości gleby w kontekście zrównoważonego rolnictwa*

Projekt kładzie szczególną uwagę na zagadnienia związane ze znaczeniem i możliwościami zwiększenia zawartości materii organicznej w glebach uprawnych. Koordynatorem projektu jest Uniwersytet w Debreczynie (Węgry).

Wykonawcami w grancie są: National Agricultural and Food Centre – Experimental Station Milhostov (Trebisov, Słowacja), Research Institute for Fodder Crops (Troubsko, Czechy), Wydział Rolniczo-Ekonomiczny Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie. Każdy z wykonawców w okresie od 15 października 2017 r. do 21 września 2018 r. zorganizuje w swoim kraju dwudniowe szkolenie dla studentów, naukowców

i praktyków. Pierwsze szkolenie odbędzie się w dniach 16–17 października 2017 r. w Trebišovie (Słowacja). Przedstawiono problematykę m.in. wpływu różnych systemów uprawy roli (pluźny, bezpluźny i siew bezpośredni) na plonowanie roślin w czteropolo- wym płodozmianie (kukurydza – jęczmień jary – soja – pszenica ozima). W drugim dniu warsztatów uczestnicy zwiedzali pol- letka doświadczalne stacji badawczej w Mil- hostovie. Obejrzeni ciekawą kolekcję roślin pastewnych (m.in. włośnicę ber), energetycz- nych (lasecznik trzcinowaty, miskant olbrzy- mi, perz energetyczny i in.) oraz roślin prze- mysłowych – kolekcję konopi technicznych, sorga i trzciny cukrowej.

Wydział Rolniczo-Ekonomiczny zor- ganizuje szkolenie w dniach 14–15 maja 2018 r. Miejsce szkolenia: sala posiedzeń Rady Wydziału, Kraków, al. Mickiewi- cza 21. W dniu 14 maja 2018 r. zostaną przedstawione następujące prezentacje:

1. *Wpływ uprawy roli na erozję gleby*, ekspert: **dr inż. Maciej Chowaniak**.
2. *Wpływ indeksu liściowego (LAI) na intensywność erozji gleby*, ekspert: **prof. dr hab. inż. Kazimierz Klima**.
3. *Wpływ systemów uprawy roli i aplikacji Efektywnych Mikroorganizmów (EM) na fizyczne i biologiczne właściwości gleby*, ekspert: **dr inż. Andrzej Joniec** (CIECH Sarzyna);



4. *Wpływ systemów rolniczych na wybrane właściwości gleby i plony roślin uprawnych*, ekspert: **prof. dr hab. inż. Kazimierz Klima**.
5. *Zmiany zawartości węgla organicznego, azotu ogólnego i stosunku C:N w glebie w warunkach zróżnicowanej uprawy*, ekspert: **dr inż. Katarzyna Pużyńska**.

15 maja 2018 r. obrady będą kontynuowane w stacji doświadczalnej w Prusach k. Krakowa. Uczestnicy szkolenia zostaną zapoznani z doświadczeniami połowymi realizowanymi w stacji. Wspólnie zostaną wykonane oznaczenia m.in. objętości spływów powierzchniowych, indeksu liściowego LAI, natężenia

aktywności mikrobiologicznej w glebie (oznaczenie objętości CO₂ wydzielanego przez mikroorganizmy glebowe) i inne. Już teraz zapraszamy do udziału w szkoleniu.

Opracowanie:
prof. dr hab. inż. Kazimierz Klima



Wieloletnie doświadczenia rolnicze w Polsce Południowej

Uniwersytet Rolniczy w Krakowie jako partner międzynarodowego projektu pt. *Wpływ wieloletnich zabiegów agrotechnicznych na właściwości gleby w kontekście zrównoważonego rolnictwa* zaprasza na dwudniowe warsztaty pt. *Efekt długoterminowego użytkowania rolniczej gleby według zasad systemu konwencjonalnego i ekologicznego w warunkach podgórskich Polski Południowej*.

Miejsce warsztatów: sala Rady Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego, Uniwersytet Rolniczy im. H. Kołłątaja w Krakowie, al. Mickiewicza 21, 31-120 Kraków.

Termin: 14 – 15 maja 2018 r., godz. 9:00.

Udział w warsztatach jest bezpłatny, ale prosimy o wcześniejszą rejestrację na adres e-mail:

a.stoklosa@ur.krakow.pl do dnia 10 maja 2018 r.

Projekt jest finansowany z Funduszy Wyszehradzkich (www.visegradfund.org). Numer projektu: 21720051.



Multiyear agricultural experiments in Poland

The University of Agriculture in Krakow, Poland, as a partner of the *Workshops on long-term agricultural effects on soils, as the natural resources of sustainability* project invites you for a 2-days workshop on the following topics: ***Studies of soil properties under the long-term organic and conventional farming in the mountain conditions of southern Poland.***

Place of the event: University of Agriculture, al. Mickiewicza 21, 31-120 Kraków, Poland.

Date of the event: 14–15 May, 2018. 9:00.

Participation is free but please, send your registration to the following e-mail address:

a.stoklosa@ur.krakow.pl until 10 May, 2018.

The workshop is supported by the Visegradfund (www.visegradfund.org). Project number: 21720051.

Międzynarodowa konferencja naukowa „Aktualne wyzwania w rekultywacji leśnej”

Kraków, Bełchatów, 5 – 6 czerwca 2017 r.

Konferencja zorganizowana przez komitet pod przewodnictwem **dr. hab. inż. Stanisława Małka**, **prof. UR** – kierownika Zakładu Ekologii Lasu i Rekultywacji UR w Krakowie wzbudziła spore zainteresowanie. Uczestniczyło w niej około 250 osób, wśród nich przedstawiciele środowiska naukowego, pracownicy Lasów Państwowych i Kopalni Węgla Brunatnego „Bełchatów”. Była to druga konferencja organizowana przez Zakład, która dotyczyła rekultywacji leśnej – wcześniejsza odbyła się w 1999 r. W czasie tegorocznej konferencji podsumowano kolejne 20 lat działalności w tym zakresie, skorzystano też z okazji, by uczcić jubileusz pracy naukowej **Profesora Wojciecha Krzaklewskiego**. „Rekultywacyjny nurt” krakowskiej uczelni leśnej jest kontynuowany i rozwijany przez: **prof. dr. hab. inż. Marcina Pietrzykowskiego**, **dr. inż. Marka Pająka** i **dr. inż.**



Konferencję otworzył **prof. dr. hab. inż. Florian Gambus** – Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą

Bartłomieja Wosia, czego owocem są liczne prace badawcze w kraju i za granicą.

Wyniki badań prowadzonych w ostatnim 20-leciu wykazały, że rekultywacja leśna realizowana w Zagłębiu Bełchatowskim na podstawie wytycznych i zaleceń **prof. dr. hab. inż. Wojciecha Krzaklewskiego** i pracowników Zakładu Ekologii Lasu i Rekultywacji, dzięki dobrej współpracy środowiska naukowego, pracowników Lasów Państwowych i KWB Bełchatów, spełniła zakładane cele oraz przyczyniła się do powstania znacznych areałów nowych wielogatunkowych drzewostanów stopniowo przekształcających się w ekosystemy leśne. Wprowadzone zalesienia skutecznie pełnią funkcje zabezpieczające obiekty pogórnictwa przed erozją, a pod drzewostanami zachodzi dynamiczny proces glebotwórczy. Ponadto rekultywowane tereny pełnią doskonale funkcje rekreacyjne i krajobrazowe.

Sesja rozpoczęła się od przywitania i otwarcia konferencji przez **prof. dr. hab.**



Dr inż. Konrad Tomaszewski – dyrektor generalny Lasów Państwowych (pierwszy od lewej) wręcza Złoty Kordelans **prof. dr. hab. inż. Wojciechowi Krzaklewskiemu**

inż. Floriana Gambusia – prorektora ds. nauki i współpracy z zagranicą. W sesji plenarnej na Wydziale Leśnym Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, zorganizowanej wspólnie z RDLP w Krakowie, **dr inż. Konrad Tomaszewski** – dyrektor generalny Lasów Państwowych wręczył **prof. dr. hab. inż. Wojciechowi Krzaklewskiemu** Złoty Kordelas, a w dalszej części zaprezentował tezy referatu *Najważniejsze programy rozwojowe realizowane przez PGL LP*. Z kolei **prof. Majeti Narasimha Vara Prasad** z Indii wygłosił referat *Integrated bio-geotechnologies for mine waste rehabilitation – global visible case studies*. Kolejny referat pt. *Z doświadczeń leśnej rekultywacji w Polsce – najważniejsze wyzwania* wygłosił **prof. dr. hab. inż. Wojciech Krzaklewski**.

Uczestnicy konferencji zgodnie wskazywali, że leśny kierunek rekultywacji jest rozwiązaniem optymalnym. Mówiono m.in. o rekultywacji i rewitalizacji terenów przemysłowych, degradacji i ochronie gleb, roli sukcesji w procesie rekultywacji, jej aspektach ekonomicznych i społecznych (więcej informacji znajduje się na stronie: <http://reclamation2016.ur.krakow.pl>). Podczas uroczystego obiadu **JM Rektor UR**

prof. dr. hab. inż. Włodzimierz Sady złożył życzenia i pogratulował osiągnięć **prof. dr. hab. inż. Wojciechowi Krzaklewskiemu**.

Terenową część konferencji przeprowadzono na powierzchniach badawczych Zakładu Ekologii Lasu i Rekultywacji zlokalizowanych na terenie KWB i Elektrowni Bełchatów i Nadleśnictwa Bełchatów (RDLP w Łodzi), gdzie na dawnym zwałowisku kopalni Bełchatów w latach 70. **prof. Wojciech Krzaklewski**, jeszcze wówczas pracownik naukowy Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, rozpoczął prekursorskie prace badawcze nad rekultywacją. Obecnie na tych terenach rośnie już las i jest on pod opieką nadleśniczego **mgr. inż. Jarosława Zajęca** i pracowników tego łódzkiego nadleśnictwa. Podczas sesji terenowej uczestnicy konferencji odwiedzili tereny kopalni Bełchatów i zapoznali się z problemami eksploatacji górniczej. Wszelkich informacji udzieliłi jej przedstawiciele: **Marian Rańczuk** – dyrektor oddziału KWB Bełchatów SA, **Włodzimierz Sarnecki** – dyrektor ds. technicznych, **Barbara Olech** – naczelnny inżynier górniczy, **Jacek Dymitrowicz** – samodzielny referent techniczny. 70-lecie urodzin i 47 lat pracy naukowo-badawczej

prof. Wojciecha Krzaklewskiego dały doskonałą okazję, aby podczas terenowej części konferencji podziękować Profesorowi za nieustrudzoną pracę – od zakładania pierwszych powierzchni badawczych na zwałowisku aż po stworzenie syntetycznej koncepcji leśnego zagospodarowania powierzchni przemysłowych. Obelisk na Górze Kamieńskiej będzie o tym zawsze świadczył.

Opracowanie:

*dr hab. inż. Stanisław Małek, prof. UR
– przewodniczący komitetu organizacyjnego konferencji*

Konferencja odbyła się pod patronatem Ministra Środowiska, JM Rektora UR w Krakowie **prof. dr. hab. inż. Włodzimierza Sady** oraz dziekana Wydziału Leśnego UR w Krakowie **prof. dr. hab. inż. Marcina Pietrzykowskiego** – jednocześnie przewodniczącego komitetu naukowego konferencji, dyrektora Lasów Państwowych, Polskiego Towarzystwa Leśnego oraz IUFRO. Wsparcia finansowego udzieliły: Lasy Państwowe i PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna SA.



Pamiętkowe zdjęcie uczestników konferencji w Bełchatowie

III warsztaty „Ekologia i nauki o środowisku – łagodzenie i adaptacja do stresu wodnego”

Kraków, 9 – 10 czerwca 2017 r.

Organizatorem warsztatów, zorganizowanych przy ul. Balickiej w Krakowie, był Wydział Inżynierii Środowiska i Geodezji UR w Krakowie. Celem warsztatów było zaprezentowanie najnowszych osiągnięć naukowych, wymiana doświadczeń, stworzenie ram do dyskusji, a także integrowanie środowiska specjalistów zajmujących się współczesnymi problemami wykorzystania i zastosowania ekologii i nauk o środowisku w inżynierii, kształtowaniu i ochronie środowiska. Tematyka

warsztatów obejmowała szeroko rozumiane obszary badań z zakresu nauk o środowisku – ekologii, klimatologii, hydrologii, gospodarki wodnej, gleboznawstwa, fizjologii roślin i nauk rolniczych. Dotyczyła przyrodniczych, rolniczych i technicznych aspektów obiegu energii i wody w atmosferze, na powierzchni ziemi, w profilu glebowym i w roślinie. Uwzględnione zostały realia współczesnych zmian klimatu, aktualne trendy renaturyzacyjne i obowiązujące akty prawne w odniesieniu do wymagań

i dyrektyw Unii Europejskiej. Warsztaty umożliwiły nie tylko przedstawienie osiągnięć naukowych, ale także nawiązanie kontaktów z naukowcami z innych państw.

W warsztatach uczestniczyło 75 osób z Polski i z zagranicy, wśród których byli przedstawiciele z Czech, Francji, Rumunii, Słowacji, Ukrainy, Węgier i Wielkiej Brytanii. Nie przybyli, z przyczyn od nich niezależnych, zaproszeni goście z Egiptu i Tunezji. Uczestnicy reprezentowali następujące jednostki naukowe oraz stowarzyszenia:



Pamiątkowe zdjęcie uczestników warsztatów przed budynkiem Wydziału Inżynierii Środowiska i Geodezji przy ul. Balickiej w Krakowie

- Institut de Recherche pour le Développement, Paryż
- Bureau de Recherches Géologiques et Minières, Orlean
- Universitatea din București, Bukareszt
- Narodowy Uniwersytet Gospodarki Wodnej i Zarządzania Zasobami Naturalnymi, Równe, Ukraina
- Polska Akademia Nauk – Stacja Naukowa w Paryżu
- Nemzeti Közzolgálati Egyetem (Narodowy Uniwersytet Służby Publicznej), Vízudományi Kar (Wydział Hydrologii), Budapeszt
- Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Polskich we Francji, Paryż
- University of East London
- towarzyszenie Dom św. Kazimierza (Œuvre de Saint Casimir), Paryż
- Polska Akademia Nauk, Warszawa
- Uniwersytet Jagielloński w Krakowie
- Instytut Technologiczno-Przyrodniczy w Falentach
- Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

Warsztaty otworzyli: **prof. dr hab. inż.**

Krzysztof Ostrowski – prorektor ds. organizacji i rozwoju uczelni oraz prof. dr hab. inż. Krzysztof Gawroński – dziekan Wydziału Inżynierii Środowiska i Geodezji. W trakcie obrad zwrócono uwagę na aktualność zagadnień będących przedmiotem warsztatów. Podkreślono znaczenie ekologii, klimatologii, hydrologii, gospodarki wodnej, gleboznawstwa, fizjologii roślin i nauk rolniczych w kontekście zachodzących zmian klimatycznych, aktualnych trendów renaturyzacyjnych i obowiązujących aktów prawnych w odniesieniu do wymagań i dyrektyw Unii Europejskiej.

Uczestnicy warsztatów wysłuchali 20 doniesień naukowych. Ich tematyka obejmowała zagadnienia związane z meteorologią, hydrologią, gospodarką wodną, ekologią, współczesnymi zmianami klimatu i ich skutkami. Przedstawione referaty stanowiły podstawę do ożywionej dyskusji na tematy poruszane w warsztatach.



Dyskusja dotyczyła m.in. rozpowszechnienia najnowszych osiągnięć nauki i przekazywania ich instytucjom decyzyjnym do wdrażania. W dalszej części obrad, w ramach sesji posterowej, młodzi naukowcy z Wydziału Inżynierii Środowiska i Geodezji zaprezentowali wyniki swoich badań, które zrealizowane zostały z dotacji celowej na prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych, służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich.

Po zakończeniu dyskusji nastąpiło podsumowanie warsztatów. Dziekan Wydziału Inżynierii Środowiska i Geodezji **prof. dr hab. inż. Krzysztof Gawroński** podziękował wykładowcom za przygotowanie i wygłoszenie referatów. Jednocześnie podkreślił, że cel warsztatów został osiągnięty. Stwierdził także, że poruszane podczas warsztatów problemy wymagają dalszych badań i stanowią inspirację do kolejnych cyklicznych spotkań naukowych. Po zamknięciu obrad

uczestnicy warsztatów wzięli udział w wyjeździe po Krakowie (m.in. Podziemia Rynku Głównego), a w dniu następnym (10 czerwca) w sesji terenowej na obszarze Pienińskiego Parku Narodowego.

Streszczenia referatów i posterów, opisy katedr i biogramy zagranicznych uczestników znaleźć można w wydawnictwie *Ecology and environmental science – reduction of water stress and adaptation to aridity* pod zbiorową redakcją czterech współautorów: **Krzysztofa Gawrońskiego, Agnieszki Ziernickiej-Wojtaszek, Leszka Książka i Jerzego Nizińskiego.** Wymiernym efektem przeprowadzonych warsztatów jest podpisana we wrześniu 2017 r. umowa o współpracy pomiędzy Uniwersytetem Rolniczym im. Hugona Kołłątaja w Krakowie a The National Research Centre (NRC) w Kairze (Egipt).

Opracowanie:

prof. dr hab. inż. Krzysztof Gawroński,

dr hab. inż. Leszek Książek,

dr hab. inż. Jerzy Niziński,

dr hab. inż. Agnieszka Ziernicka-Wojtaszek

Współorganizatorami warsztatów byli: Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Polskich we Francji, Stacja Naukowa Polskiej Akademii Nauk w Paryżu i Institut de Recherche pour le Développement we Francji.

Warsztaty zostały objęte patronatem honorowym: JM Rektora Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie prof. dr hab. inż. Włodzimierza Sady, Ambasady Francji w Warszawie, wicemarszałka województwa małopolskiego – Wojciecha Kozaka, prezydenta Regionu Centralnego-Doliny Loary, Polskiej Akademii Nauk, Europejskiej Federacji Polonijnych Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych, Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT oraz Towarzystwa Rozwoju Obszarów Wiejskich.

IV Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Odnawialne źródła energii – technika, technologia, innowacje”

Krynica-Zdrój, 20 – 23 czerwca 2017 r.

Głównym organizatorem konferencji była Katedra Inżynierii Mechanicznej i Agrofizyki Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie przy współpracy z Katedrą Surowców Energetycznych Akademii Górniczo-Hutniczej, IV sekcją CIGR oraz Polskim Towarzystwem Inżynierii Rolniczej. Zgodnie z zamysłem organizatorów konferencja stała się nie tylko miejscem prezentacji wyników badań naukowych, lecz przede wszystkim platformą dyskusji pomiędzy naukowcami, przedsiębiorcami oraz przedstawicielami władz państwowych i samorządowych, którzy mogli wymieniać swoje poglądy i wątpliwości związane z rozwojem OZE w regionie, w Polsce i na świecie. W tym roku dyskusja skoncentrowała się wokół pytania: „Czy istnieje w Polsce wielopoziomowa polityka poprawy jakości powietrza?”. Moderatorem tego forum był **Tomasz Zubilewicz**, który od kilku lat z powodzeniem promuje ekologiczne źródła energii. Wśród zaproszonych gości w dyskusji udział wzięli: **prof. dr hab. inż. Florian Gambus** – prorektor ds. nauki i współpracy z zagranicą (UR), **prof. dr hab. inż. Tadeusz Juliszewski** (UR, przewodniczący CIGR), **Tomasz Pietrusiak** – zastępca dyrektora Departamentu Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego, **Małgorzata Wiącek** – przedstawiciel Ministerstwa Środowiska, **Andrzej Zarych** – dyrektor Biura Promocji, Turystyki i Współpracy z Zagranicą Starostwa Powiatowego w Nowym Sączu, **Jacek Bieńkowski** – dyrektor Departamentu Inwestycji i Rozwoju spółki TAURON Ekoenergia, **Paweł Kupczak** – wiceprezes Zarządu Geotermii Podhalańskiej.



Konferencja spotkała się z dużym zainteresowaniem jednostek naukowych nie tylko z Polski, lecz także z zagranicy, gdzie liczną grupę stanowiła delegacja z Podolskiego Narodowego Uniwersytetu Rolniczego w Kamieńcu Podolskim z **prorektorem Tarasem Hucolem** na czele. Ponadto obecnością zaszczylicili nas goście z Turcji, Słowacji oraz z Indii.

Z krajowych jednostek znaczącą część uczestników stanowili przedstawiciele uczelni technicznych: AGH, Politechniki Białostockiej, Politechniki Częstochowskiej, Politechniki Lubelskiej, Politechniki Świętokrzyskiej i Politechniki Śląskiej. Udziałem zaszczylicili nas przedstawiciele SGGW, Uniwersytetu Łódzkiego, Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Instytutu Ekologii Terenów Uprzemysłowionych w Katowicach, Instytutu Technologiczno-Przyrodniczego.

Czynny udział w konferencji wzięli także przedstawiciele firm związanych z branżą OZE, tj.: DAK GPS, Galmet, Nowy Projekt, Kołton, NPF Lester Projekt,

MikroBIOseko, Elpologistyka, Eko-biomasa, ENEA EC Połaniec. Relacja z wydarzenia rejestrowana była przez Małopolską Telewizję Regionalną mtv24.pl i zamieszczona zostanie na stronie konferencji: www.renewenergy.pl.

*Opracowanie:
dr inż. Artur Wójcik*

Wydarzenie objął patronatem m.in.: JM Rektor Uniwersytetu Rolniczego prof. dr hab. inż. Włodzimierz Sady, Jarosław Gowin – minister nauki i szkolnictwa wyższego, Krzysztof Tchórzewski – minister energii, Paweł Sałek – sekretarz stanu, pełnomocnik rządu ds. polityki klimatycznej w Ministerstwie Środowiska oraz Polskie Towarzystwo Inżynierii Rolniczej i Polska Izba Ekologii. Partnerem strategicznym tegorocznej konferencji była firma DAK GPS działająca w branży OZE. Patronat medialny: magazyn „Biomasa”, „Globenergia”, „Czysta Energia” i „Portal Komunalny”. Podobnie jak w ubiegłych edycjach miejscem spotkania był dom wczasowy Galicya w Krynicy-Zdroju.

Międzynarodowa konferencja naukowa „Biotechnologia i dobrostan w naukach o zwierzętach”

Kraków, 22 – 23 czerwca 2017 r.

Konferencja, zorganizowana przez Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, adresowana była do naukowców i praktyków zainteresowanych biotechnologią, rozrodem i doskonaleniem zwierząt hodowlanych, żywieniem i jakością produktów zwierzęcych, zdrowiem i zachowaniem zwierząt oraz ochroną ich bioróżnorodności. Konferencję rozpoczęto sesją plenarną poświęconą obecnemu stanowi i perspektywom chowu i hodowli bydła, dedykowaną **prof. dr hab. inż. Janowi Szarkowi** – emerytowanemu profesorowi UR z okazji jubileuszu Jego pracy naukowej.

Swoją obecnością konferencję zaszczylicili m.in.: **JM Rektor UR prof. dr hab. Włodzimierz Sady**, **prof. dr hab. Wasyl Wliziło** – dyrektor Instytutu Biologii Zwierząt Ukraińskiej Państwowej Akademii Nauk Rolniczych, **prof. dr hab. Jozef Bulla** i **prof. dr hab. Peter Chrenek** ze Słowackiego Uniwersytetu Rolniczego w Nitrze oraz **prof. dr hab. Maciej Pompa-Roborzyński** – dyrektor Instytutu Zootechniki PIB w Balicach. W konferencji uczestniczyło ponad 110 osób, zarówno znanych naukowców, jak i doktorantów oraz studentów reprezentujących różne uczelnie i ośrodki badawcze

w kraju i za granicą. Udział w konferencji wzięli także przedstawiciele praktyki hodowlanej, m.in. **mgr Leszek Hądzlik** – prezes Polskiej Federacji Hodowców Bydła i Producentów Mleka, **mgr inż. Zbigniew Młyński** – prezes Małopolskiego Związku Hodowców Bydła i Producentów Mleka oraz **Wacław Drożdż** – prezes Krajowego Związku Hodowców Czerwonego Bydła Polskiego.

Przybyłych gości powitał **prof. dr hab. inż. Czesław Klocek** – dziekan Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt UR, zaś uroczystego otwarcia obrad dokonał **JM Rektor UR prof. dr hab. inż. Włodzimierz Sady**, który skierował do uczestników okolicznościowe przesłanie, a także podkreślił zasługi **Profesora Jana Szarka** dla Uczelni oraz Jego ciągłą aktywność na styku nauki i praktyki rolniczej. Obrady konferencji poprzedził dedykowany Jubilatowi uroczysty występ Chóru Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie pod dyktando **dr Joanny Gutowskiej-Kuźmicz**.

Referat plenarny zatytułowany *Hodowla bydła mlecznego wczoraj – dziś – jutro* wygłosił **prof. Tadeusz Szulc** z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, zwracając szczególną uwagę na znaczenie i prognozy rozwoju tej gałęzi produkcji rolniczej. Następnie **dr hab. Andrzej Węglarz** z Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie przedstawił aktualny stan chowu i hodowli bydła mięsnego w Polsce. Sesji Jubileuszowej poświęcamy osobny artykuł.

W ramach sesji zatytułowanej *Biotechnologia w badaniach na zwierzętach* zaprezentowano dwa referaty wiodące, dotyczące wykorzystania nowoczesnych





metod obrazowania w badaniach naukowych na zwierzętach (**prof. Marcin Majka** z Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego) oraz możliwości i ograniczeń biotechnologii rozrodu (**prof. Jacek Jura** z Instytutu Zootechniki PIB w Balicach). W sesji tej poruszono także zagadnienia związane z badaniami genetycznymi u bydła oraz biotechnologią rozrodu ryb.

Drugi dzień konferencji rozpoczęto sesją pt. *Zachowanie i dobrostan zwierząt*. Interesujący wykład na temat czynników

obniżających poziom dobrostanu zwierząt, w tym związanych ze środowiskiem hodowlanym oraz wykonywaniem zabiegów zootechnicznych, zaprezentowała **prof. Anna Rekiel** ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Wykład wprowadził słuchaczy w dogłębnie i zajmująco przedstawioną przez następnego referenta tematyczną odczuwania bólu u bydła podczas zabiegu dehornizacji (**dr hab. Robert Kupczyński** z UP we Wrocławiu), konieczności przeprowadzania pewnych zabiegów dla zachowania

dobrostanu świń (**dr hab. Jacek Nowicki** z UR w Krakowie) oraz emocjonalności jako wskaźnika dobrostanu zwierząt (**dr Krzysztof Adamczyk**, UR w Krakowie).

Konferencję kończyła sesja *Żywność i zdrowie zwierząt a jakość produktów*, rozpoczęta wykładem **prof. Kazimierza Tarasiuka** z Uniwersyteckiego Centrum Medycyny Weterynaryjnej UJ-UR na temat: *Zdrowie jako warunek dobrostanu świń oraz bezpiecznej wieprzowiny*. Ogromne zainteresowanie wzbudził też referat **dr. hab. Wiesława Świderka** z SGGW w Warszawie pt. *Mleko jako epigenetyczny modyfikator stanu zdrowia ssaków*, w którym w sposób gruntowny, lecz zarazem jak najbardziej zrozumiały przedstawiono skomplikowane zagadnienia z zakresu genetyki. W interesującej dyskusji podsumowującej, którą poprowadził **prof. Bogdan Kania** (UCMW UJ-UR) z **dr. hab. Barbarą Tombarkiewicz** (UR w Krakowie), debatowano na temat różnych aspektów zdrowotnych mleka. Konferencję zakończono podsumowaniem sesji posterowej.

W trakcie dwudniowych obrad przedstawiono w sumie 19 wykładów. W ramach sesji posterowej zaprezentowano 92 plakaty o zróżnicowanej tematyce oraz wysokim poziomie merytorycznym. W imieniu organizatorów konferencji – zapraszając na kolejną w przyszłym roku – dziękujemy wszystkim uczestnikom za udział, a sponsorom za udzielone wsparcie materialne.

*Opracowanie:
dr hab. Paweł Nosal*



Patronatem honorowym konferencję objęli: minister rolnictwa i rozwoju wsi Krzysztof Jurgiel, wojewoda małopolski Józef Pilch, marszałek województwa małopolskiego Jacek Krupa, starosta krakowski Józef Krzyworzeka oraz JM Rektor UR prof. Włodzimierz Sady. Partnerem konferencji było Miasto Kraków, patronat medialny sprawowało Radio Kraków. Sponsorami konferencji były firmy: EURx i Sarstedt.

Jubileusz pracy naukowej prof. dr. hab. inż. Jana Szarka

Kraków, 22 czerwca 2017 r.



Prof. dr. hab. inż. Jan Szarek (po lewej) odbiera gratulacje z rąk JM Rektora UR prof. dr. hab. inż. Włodzimierza Sady

W ramach międzynarodowej konferencji naukowej „Biotechnologia i dobrostan w naukach o zwierzętach”, zorganizowanej przez Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, odbyła się sesja naukowa na temat: *Perspektywy chowu i hodowli bydła*, dedykowana **Profesorowi Janowi Szarkowi** z okazji jubileuszu pracy naukowej. Obradom przewodniczyli: **prof. dr. hab. inż. Czesław Klocek** – dziekan WHiBZ UR w Krakowie i **prof. dr. hab. Jozef Bulla** z Uniwersytetu Rolniczego w Nitrze.

Okolicznościowe referaty wygłosili: **prof. dr. hab. Tadeusz Szulc** z Zakładu Hodowli Bydła i Produkcji Mleka Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu oraz **dr hab. Andrzej Węglarz** z Zakładu Hodowli Bydła WHiBZ Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie.

Profesor Tadeusz Szulc w wystąpieniu zatytułowanym: *Wczoraj, dziś i jutro hodowli bydła mlecznego w Polsce* przedstawił rozwój chowu i hodowli bydła od czasu jego udomowienia do stanu obecnego. Odniósł się także do aktualnych problemów hodowców oraz perspektyw dla produkcji mleka w kraju i na świecie, w tym mleka o podwyższonej jakości prozdrowotnej i przetwórczej. W wielowątkowym referacie poruszył m.in. zagadnienia dotyczące kierunków i metod genetycznego doskonalenia bydła, systemów żywienia, utrzymania zwierząt i zarządzania stadem oraz nowoczesnych metod stosowanych w rozrodzie i ochronie zdrowia zwierząt.

Dr hab. Andrzej Węglarz, przedstawiciel liczного grona wychowanków **Profesora Jana Szarka**, przedstawił wykład pt. *Hodowla bydła mięsnego – terażniejszość*

i przyszłość. Zaprezentował w nim historię chowu i hodowli bydła mięsnego w Polsce, zwracając uwagę na wpływ zmiennych warunków ekonomicznych oraz polityki hodowlanej na rozwój i opłacalność produkcji wołowiny. Poruszył bieżące problemy związane z doskonaleniem krajowego pogłowia bydła mięsnego, a także podkreślił konieczność właściwego zarządzania stadem oraz lepszej organizacji produkcji i sprzedaży żywca wołowego.

Następnie **prof. dr. hab. Zygmunt Gil**, kierownik Zakładu Hodowli Bydła WHiBZ UR, przedstawił sylwetkę Jubilata. W krótkim wystąpieniu trudno było zawrzeć ogrom zasług dla rozwoju chowu i hodowli zwierząt, a szczególnie bydła w Polsce i na świecie, jak również zaprezentować jego bardzo aktywną, wielokierunkową działalność dydaktyczną i organizacyjną. **Profesor Gil**, przedstawiając drogę zawodową i dokonania Jubilata, stwierdził, że stworzył on własną szkołę naukową i jest uznanym autorytetem w dziedzinie zootechniki, a szczególnie hodowli bydła. Jest autorem lub współautorem 550 publikacji, w tym ponad 170 prac oryginalnych, dotyczących w wielu przypadkach badań o charakterze pionierskim. Jednym z największych osiągnięć naukowych i organizacyjnych **prof. dr. hab. inż. Jana Szarka** jest zorganizowanie 21 Szkół Zimowych Hodowców Bydła z udziałem blisko 4 tys. uczestników – naukowców i praktyków z kraju i z zagranicy. Powszechnie znane jest też bardzo czynne zaangażowanie Profesora w działalność upowszechnieniową, współpracę z praktyką hodowlaną oraz udział w wielu gremiach naukowych i branżowych

oraz w przedsięwzięciach na rzecz środowiska akademickiego Krakowa i kraju.

Na zakończenie sesji głos zabrał **prof. dr hab. inż. Jan Szarek**, który zadając pytanie *Czym jest czas?*, przedstawił swoje przemyślenia na temat biologicznego miernika czasu. Powołując się na stwierdzenia różnych autorów, ale też na własne doświadczenie życiowe, podzielił się refleksją nad upływającym czasem. Jednak, jak przystało na człowieka aktywnego i stawiającego sobie zawsze ambitne cele, nie była to refleksja smutna, ale raczej twórcza i inspirująca do dalszych działań.

Bardzo miłym dopełnieniem obrad były gratulacje i serdeczne życzenia składane Jubilatowi przez **JM Rektora Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie prof. dr hab. inż. Włodzimierza Sady, prof. dr hab. Czesława Klocka** – dziekana Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt, gości ze Słowackiego Uniwersytetu Rolniczego w Nitrze i Instytutu Biologii Zwierząt NAAS we Lwowie, liczne grono kolegów i współpracowników z naszej Uczelni, w tym z Zakładu Hodowli Bydła, przedstawiciele wielu wydziałów hodowli zwierząt w Polsce, władz instytutów naukowych i branżowych, innych instytucji

naukowych, związków hodowlanych oraz kierownictw przedsiębiorstw i instytucji związanych z hodowlą zwierząt i szeroko pojętą działalnością na rzecz rolnictwa. Pan **prof. dr hab. inż. Jan Szarek** został też uhonorowany Złotą Odznaką Polskiej Federacji Hodowców Bydła i Producentów Mleka. Specjalny list gratulacyjny przesłał przyjaciel Jubilata, wielki autorytet polskiej i światowej zootechniki, **prof. dr hab. Henryk Jasiorowski** – list ten prezentujemy poniżej.

Opracowanie:

dr hab. inż. Joanna Makulska, prof. UR

DROGI JASIU

Niewielu jest ludzi na których Jubileuszowych Uroczystościach chciałbym być obecny w takim stopniu jak na Twojej. Niestety mój stan zdrowia mi na to nie pozwala. Chcę zatem wyrazić moje związane z tą uroczystością uczucia w formie tego listu, który mam nadzieję będzie mógł być odczytany podczas Twoich Jubileuszowych Uroczystości. Znamy się Jasiu od wielu lat. Pamiętam tej znajomości początki z lat pięćdziesiątych ubiegłego stulecia kiedy jako zastępca kierownika Zakładu Hodowli Doświadczalnej Zwierząt PAN w Jastrzębcu przyjeżdżałem do Krakowa po instrukcje od ówczesnego kierownika tego Zakładu profesora Zbigniewa Kamińskiego. To właśnie w Jego Katedrze Hodowli Ogólnej Zwierząt poznałem doktoranta tej katedry „wygadanego” i budzącego sympatię mgr. Jasia Szarka, który należał i oczywiście należy do ludzi budzących sympatię już od pierwszego spotkania. Lubilem i ciągle lubię wsłuchiwać się w Twoje Jasiu ciekawe opowiadania i argumenty związane z naszymi zawodowymi zainteresowaniami zwyczajowo już przerywane często charakterystycznym zwrotem „proszę posłuchać” mimo, że wszyscy słuchaliśmy Cię zawsze z uwagą bez względu na długość opowiadania. Do tego doszły nasze wspólne zainteresowania hodowlą bydła oraz związane z tym dyskusje i spory. Pamiętam, że szczególnie gorąco spieraliśmy się o metody doskonalenia bydła czerwonego polskiego, którego Ty jako rodzimy „Krakus” energicznie broniłeś przed krzyżowaniem z innymi „uszlachetniającymi” rasami. Jak wiadomo skończyło się to na różnicach w postępowaniu z tym bydłem w Małopolsce i w okręgu białostockim. Jak to często w życiu bywa obaj nie mieliśmy racji, życie pokazało, że bydło to nawet po „dolewie krwi” ras bardziej wydajnych nie wytrzymało konkurencji z rasą ncb szczególnie po przekrzyżowaniu jej z rasą H-F. Wszyscy do dziś obserwujemy z uznaniem Twoje następne zaangażowanie w pracach nad współczesną chronioną zachowawczo populacją bydła polskiego czerwonego. Wszyscy podziwiamy też Twoją zawodową aktywność i śledzenie /mimo statusu emeryta/postępu w biologicznych naukach. Wszyscy też pamiętamy o Twoim decydującym wkładzie w realizację i wspianą rozwój Szkoły Zimowej Hodowców Bydła w Zakopanem, której idea powstała w naszym Profesorskim Klubie, ale jej realizację zawdzięczamy Tobie. To dzięki Twoim i i Twoich współpracowników wysiłkom odbyła się ostatnio 25- ta taka szkoła. Jej wkład w integrację naszego środowiska i rozwój młodej kadry jest ogromny. Jako jeden z inicjatorów powstania tej szkoły mogę dziś stwierdzić, że gdyby nie Twoje i Twoich Współpracowników zaangażowanie nie było by naszej Szkoły Zimowej. Ten właśnie fakt oraz Twoje prace dotyczące m/in Bydła Polskiego Czerwonego, a nade wszystko życzliwość ludziom i łatwość zawierania przyjaźni stawia Cię na wysokim piedestale w naszym środowisku.

Sto lat Jasiu !

Henryk Jasiorowski

Jastrzębia Stara 17/VI 2017

Sukces naszych kolarzy górskich

Katowice, 12 – 14 maja 2017 r.

Dużym sukcesem UR zakończyły się Akademickie Mistrzostwa Polski w Kolarstwie Górskim w Katowicach. Drużyna Uniwersytetu Rolniczego w składzie: **Jakub Solarz**, **Piotr Stoltman** i **Michał Stanek** startowała w konkurencji jazdy indywidualnej na czas oraz w wyścigu ze startu wspólnego. **Jakub Solarz** – student I roku Wydziału Leśnego wywalczył złoty medal AMP w kategorii uniwersytetów społeczno-przyrodniczych w jeździe indywidualnej na czas. W kategorii open zajął bardzo wysokie – 9. miejsce!

Opracowanie:

Studium Wychowania Fizycznego UR

Zdjęcia:

Magdalena Wójcik –PHOTOGRAPHY *Jakub Solarz na trasie*



Po zawodach – zmęczony, ale szczęśliwy

Akademickie Mistrzostwa Polski w Lekkiej Atletyce – świetny występ studentów UR

Łódź, 25 – 27 maja 2017 r.

Sześciuosobowa reprezentacja lekkoatletów z naszej Uczelni brała udział w Akademickich Mistrzostwach Polski w Łodzi. W skład tej fantastycznej i sympatycznej, a przede wszystkim utalentowanej grupy młodych ludzi weszły dwie kobiety: **Barbara Toś** (II rok, WIPiE), **Katarzyna Burda** (studia magisterskie, WHiBZ) oraz czwórka panów: **Artur Wasilewski** i **Bartosz Strojny** (I rok, WL), **Jakub Mordyl** (II rok, WR-E) oraz **Oleksij Filipas** (I rok, UCMW).

Podczas dwudniowych mistrzostw nasi studenci dzielnie walczyli w następujących konkurencjach: 100 m mężczyzn (**Artur Wasilewski, Oleksij Filipas, Bartosz Strojny**), 200 m mężczyzn (**Artur Wasilewski, Oleksij Filipas**), 400 m kobiet (**Barbara Toś**), 400 m mężczyzn (**Jakub Mordyl**), 800 m kobiet (**Barbara Toś**), 4×100 m, rzut oszczepem kobiet (**Katarzyna Burda**) oraz rzut dyskiem kobiet (**Katarzyna Burda**).

Reprezentacja z Akademickich Mistrzostw Polski w Lekkiej Atletyce przywozła dwa medale: **złoty w biegu na 100 m mężczyzn zdobył Artur Wasilewski** wynikiem 10,68 sek., a **srebrny w rzucie oszczepem – Katarzyna Burda**, która uzyskała wynik 39,61 m.

Wszystkim zawodnikom serdecznie gratulujemy!

Opracowanie:

Studium Wychowania Fizycznego UR



Artur Wasilewski



Katarzyna Burda



Dostojni Jubilaci, od lewej: prof. dr hab. inż. Stanisław Kopeć, prof. dr hab. inż. Marian Tischner, prof. dr hab. inż. Andrzej Binek



**AKTUALNE WYZWANIA W REKULTYWACJI LEŚNEJ MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA NAUKOWA
Kraków-Bełchatów 5-6 czerwca 2017**

Pamiętkowe zdjęcie uczestników konferencji na stopniach Wydziału Leśnego UR

W następnym numerze:

- Uroczysta inauguracja 65. roku akademickiego 2017/2018
w Uniwersytecie Rolniczym im. Hugona Kołłątaja w Krakowie